

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvvm Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

Forma vicariatus Archiepiscoporum, & aliorum collatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

vicarij domino nocere debet. l. §. si procurator ff. si quis ius dicit. non obtemperat. l. creditor. §. Lucius. ubi Paul. ff. mand. sic consuluit Dom. d. cons. n. 4. quem refert Dec. cons. 143. in casu. col. 2.

42 Si tamen contra mandatum contulerit, tenetur ei, cui confert, ad damna & expensas, & aliud beneficium simile conferre. c. inter cetera. de preb. sed sicut ordinarius, potest in totum suum vicarium reuocare, clem. & si principalis. de rescript. ita & in vna collatione. capit. Pastoralis. §. 1. de offi. deleg. & quia saepius de forma vicariatus dubitari vidi, ob id formam inferendam curavi.

Forma vicariatus Archiepiscoporum, & aliorum collatorum.

Vniuersis Praesentes literas in specturis, Iacobus Dei ac sanctae sedis apostolicae gratia Archiepiscopus N. salutem in domino. Noueritis quod nos attendentes multiplices occupationes, & residentiā quam nos oportet necessariō in curia Roma, propter officij nostri poenitentiarij Papae debitū facere, eo nostra ecclesia in defensione iurium suorum, nostriq; subditi in auditione causarum, & redditione iustitiae non modicum possent recipere detrimentū, ad laesionem. Considerantes igitur probitatē, legalitatem, scientiam, discretionem, ac industriā discreti viri magistri Ioannis Motin clerici, iurium doctoris, ipsum N. nostrū vicarium generale in spiritualibus & tēporalibus, & officialem in Archiepiscopatu nostro N. tenore praesentium facimus, constituimus, & creamus, citra tamē reuocationē aliorum vi-

cariorum nostrorum per nos alias constitutorum, dantes & concedentes eidem N. vnā cū aliis vicariis nostris, plenam, & liberam potestatem, & mandatum speciale.

Confirmationes, & cōsecrationes Episcoporum subditorum faciendi & committendi, Abbates, Abbatissas, & moniales benedicendi, pueros & puellas vtriusq; sexus confirmandi, Chrisma conficiendi, oleumq; Catechumenorum, & infirmorū, & cū ipsis etiam illegitimē natis, vt ad minores ordines promoueri, & retinere valeant, dispensandi literas commendatitias & dimissorias ad omnes etiam sacros ordines concedendi, ipsosq; celebrandi, ac conferendi, seu committendi beneficia, & officia in ecclesia, ciuitate, & dioecesi nostris, ad nostram collationem qualitercunq; spectantia conferendi, & commendandi, & vniendi beneficia resignationesq; recipiendi, & beneficia resignata conferendi.

Visitationes faciendi, synodos celebrandi, & committendi causas criminales, & ciuiles, matrimoniales, & beneficiales, & quascunq; alias tam principales, quam incidentes, & per appellationem deuolutas & imposterū deuoluedas, & quae ad nos, & ad dictam nostram ecclesiam pertinebunt de iure, vel de consuetudine audiendi, & de ipsis cognoscendi.

Ex

Et ex officio inquirendi, ecclesias, capellas, & oratoria, ac cimiteria, polluta reconciliandi, & de nouo edificatas, & edificata consecrandi: Et personas omnes in nostra ciuitate, & diocesi, & in tota nostra prouincia, prout ad nos de iure metropolitico spectat, & pertinet, siue sint prelati, Abbates, Priores, & alia ecclesiastica personarum quocumque nomine censentur puniendi, deponendi, corrigendi, & multandi sine acceptione personarum, prout delictorum qualitas, & excessus quantitas exegerint, & enormitas delinquentis, suspendendi, interdicens, excommunicandi, precepta & mandata faciendi, ipsaque exequendi, & reuocandi, delinquentes incarcerandi & condemnandi ad perpetuos carceres, vel ad tempus, penas mitigandi a sententiis excommunicationis & a quibuscumque aliis casibus nobis reseruatis absoluen- di, prout sibi videbitur conuenire, & in ipsis criminibus in quibus nobis, vel aliis a iure permittitur, constitutionibus synodalibus, vel prouincialibus dispensandi & absoluen- di, prout eidem N. videbitur, expedire sententias proferendi.

Et omnia alia & singula faciendi & committendi, etiam si maiora fuerint & quae mandatum exigant speciale: prout ad ipsius vicariatus & Officialatus officium noscitur quomodolibet pertinere, cuius sententias, & mandata, prout rite lata fuerint rata & grata habe-

re promittimus, & faciemus auctore Deo inuolabiliter obseruari, precipimus & damus in mandatis tenore presentium omnibus & singulis nostris subditis in virtute sanctae obedientiae, & sub excommunicationis poena, quam in omnes & singulos rebelles ex nunc prout extunc ferimus in his scriptis, quatenus ipsum prompto & benigno recipien. effectu, eundem N. tanquam vicarium & Officialem nostrum, & praedictae nostrae ecclesiae, ut praemittitur, recipiant, suscipiant, & admittant, ac eidem in his quae secundum Deum ad nos, & iuris dictionem nostram ordinariam qualitercumque spectant, vel spectare poterunt, pareant, ac efficaciter obediant, prout obedire & parere tenentur nobis Archiepiscopo praelibato. In cuius rei testimonium has, &c. Datum, &c.

Notanda sunt clausulae quae in literis vicariatus exprimi debent. In primis debet constitui vicarius generalis, ne fiat fraus concilio Lateranen. c. si. ubi gl. & Doct. de off. vicar. & statutum de praeb. li. 6. ut superius dictum fuit.

3 Vnde si quis daret vicario potestatem generalem conferendi, & illum postea crearet vicarium generalem, non valeret: quia intelligeretur creatus vicarius generalis ad conferendum tantum, & non in temporalibus & spiritualibus, ut fieri debet: ut sequitur: nam illa generalitas restringitur ad specialem concessionem conferendi, text. in l. quae strum. §. sed si fundus. ubi Bar. ff. de fund. instr. Doct. in ca. pastoralis §. si. & §. sedes. de reser.

4 Nec etiam valeret, si diceretur, creamuste vicarium generalem ad conferendum quaecumque beneficia per praedicta. & Doct. in cap. deliberatione, in fin. de offic. legat.

libro. 6. & incipit. statutum. de preb. ibidem.

5 Ideo in literis vicariatus debet dici, constitutum, & creamus vicarium generale in spiritualibus & temporalibus, dantes tibi speciale potestatem conferendi omnia & quaecunque beneficia vacatura: ut inferius exprimam.

Collatio 6 Alias collectio facta à vicario generalis, cui non est data potestas conferendi, nõ dicitur colorata: ideo is cui facta fuit, post triennium non potest iuari decreto, de bene potestatis pacifi. possess. ut docet gl. in verb. coloratum. §. de pacifi. possess. in pragm.

7 Tamen valet vicariatus, si daretur potestas conferendi beneficia vacantia per mortem tantum, vel per resignationem tantum, ut probat gloss. & Doct. in d. c. deliberatione. §. prohibemus. de offic. legat. lib. 6. vbi videtur prohiberi, quando alteri quam vicario committeret, ergo vicario generali non prohibetur.

Vacantia 8 Et ista est communis sententia, quam tenent gl. & Doct. in d. cap. statutum. de preb. lib. 6. de Rota decis. 397. si episcopus, in not. & decis. 5. de concess. preb. & secundum hanc opinionem iudicavit senatus Paris. etiam congregata curia relatore do. Spifame in mense Ianuario, non nemini temporis.

9 Non valeret etiam, si in literis diceretur, creamus te vicarium generalem in spiritualibus & temporalibus, specialiter & expresse ad conferendum: nam illa verba generalitatem præcedentem restringunt. l. legata. §. i. ff. de suppellect. lega. & in d. §. sed si fundus. nam quando fit enumeratio specierum post genus, illa enumeratio in dubio restringit ad illas species. l. sed & si adiutur. ff. pro socio.

10 Censetur enim illud mandatum generale expressum in fraudem legis, ex quo non poterat eum constituere specialiter. sic firmat Soc. conf. 260. in causa. col. ii. in 5. conclusionem. vol. 2. vbi dicit non valere consuetudinem in contrarium, quod probat Bart. in cap. constituimus. col. i. in si. de rescript.

Ratificatio 11 Nec ratificationem collationis nullam collationis valere dicimus, nisi quatenus est necesse

de nouo conferat. teste Guido Papa conf. 189. ab inferioribus circa questionem. post quam nulla est collatio, re an fieri. Doct. in regul. rati habito. de regul. iur. dicit. lib. posit. 6. & incipit valere à die rati habitionis, & nõ trahitur retro, regula rati habitionem, de reg. iur. in 6. vbi Doct. nisi in Papa, ut dicam in materia perinde valere inferius: [quod est notandum pro impetrante interim vt valeat.]

12 Quod non procedit in Papa, qui potest potestatem conferendi tribuere alicui etiam non vicario generali, etiam ad certa beneficia. cap. is cui. de preb. lib. 6. quia ipse est supra ius. cap. proposuit. de concess. preb. alius vero non potest dare potestatem conferendi decem, vel certa beneficia: quia fieret fraus concilio Lateran. per c. constituimus. de concess. preb. vbi plene Doct. nec procuratorem ad conferendum constituere gl. in c. prohibemus. de offi. deleg. in 6. Perr. Paul. Paris. conf. 49. domus. col. i. in 4. vol.

13 Quod limitatur in Regibus, principibus, & laicis, qui nulla habent iura spiritualia, ad quæ possint vicarios constituere: ideo solent procuratores generales omnium bonorum creare, dando eis potestatem conferendi, presentandi, & c. ca. fin. bus & aliis vbi Doct. de concess. preb. Paul. de Citad. in tract. constituimus. de iure patron. in 6. par. q. 41. & seq. Roc. Curr. in tract. in verb. honorificum. q. 5.

14 Ad hæc nõ procedit in beneficiis vacantibus: unde si vacet beneficium, potest dari potestas specialis illud conferendi per c. constituimus. de concess. preb. Egid. Bellanera decis. 443. si episcopus. gloss. 3. in §. reservationes, de reservat. in Prag. quia in hoc cessat ratio concilij Lateran.

15 Secundo in spiritualibus & temporalibus vicarius creari debet. c. si. de conce. preb. per Pan. & c. cum nobis olim. in si. & c. nihil. in si. de elect. ca. cum venerabilis. de relig. dom. ca. vlt. in fin. de stat. monach. cap. si episcopus. de suppl. negl. preb. lib. 6. & supra dictum fuit.

16 Nec sufficeret, si in spiritualibus tantum, vel in temporalibus crearetur, quia non esset generalis. c. pen. & vlt. de suppl. negl. preb. lib. 6. licet aliquando administratio in spiritualibus tantum alicui dari soleat. cap. cum nullis. de temp. ordin. li. 6. & aliquando tan-

do tantum in temporalibus & quandoque simul.

17 Interdum vero conceditur administratio simpliciter, non exprimendo in spiritualibus & temporalibus, licet tamen in vicariatu exprimi debeat. *cap. 2. de offic. vic. in 6. cap. 3. de consue. lib. 6. ca. 1. de offi. ord. ibi. c. Romana. de appel. cap. statutum, & cap. fin. de heret. eod. lib. & quia ecclesia solet & spiritualia & temporalia habere. cap. si quis. 1. q. 3. ideo generalis esse hęc creatio debet in spiritualibus & temporalibus.*

In quo consistit administratio spiritualium.

18 In spiritualibus consistit administratio, videlicet vt possit excommunicare, suspendere, interdicere, conferre, instituere, confirmare, eligere, presentare, visitare, corrigere, & punire: collatio etiam sacramentorum, tota potestas fori penitentialis, dispensatio & votorum commutatio in spiritualibus continetur. *c. querenti. de verb. sign. c. 1. & c. cum in ecclesia. c. ventens. & c. ad aures. de simo. ca. ad probandum. de re iudic. alia patent in c. Massana. & c. sacrosancta de elect. & c. constitutus. de reli. dom. c. si iudex laicus. de sent. exc. lib. 6. & in cle. pendiosam. de iud. & in summa. n. q. 1. vbi gl. plena.*

19 Administratio in spiritualibus cognoscitur ex natura eius, quod administratur, quia illud est spirituale: ergo administratio est spiritualis, & de re spirituali, vt plene docet Bald. *conf. 478. premitendum. in 4. vol. Doct. in c. 2. de iud.*

Administratio temporalium in quo consistat.

20 Administratio vero in temporalibus consistit in iudicio & extra: in iudicio, quando habet temporalem iurisdictione pleno iure, quo ad merum & mixtum imperium, & omnem iurisdictionem. *ca. conuestus de foro compet. cap. vlt. ne cleric. vel monach. lib. 6. idem si certam habeat iurisdictione in loco. c. cum contingat. de foro compet. c. dilect. de offi. ord. c. ad audiendam. de prefer.*

21 Extra iudicium consistit hęc administratio in omni specie alienationis. Item locare, vel ad firmam dare, census, redditus, pensiones colligere potest. *c. si quis presbyterorum. de reb. eccl. non alie. c. vestra. de loca. c. 1. ne prelati vices suas. cl. 1. de reb. eccl. non alie. l. lex que iutores. C. de administ. iur.*

22 Et adhuc vidi istam clausulam poni,

licet constituens nulla haberet temporalia, vt actus non vitietur: quod vix est, vt episcopatus omnino sine temporalibus consistat. Cum vt sine anima corpus vivere non potest: sic nec sustineri ecclesia sine temporalibus. *c. si quis obiecerit. 1. q. 3. & qui ab ipsis temporalia auferre conatur, ipsas destruere moluntur.*

23 Et sic sub illa clausula in spiritualibus & temporalibus predicta continentur, nisi ex diuersitate personarum restringatur significatio. *Bal. d. conf. 478. col. 1. in dist. 4. vol. & ea que scripsi de temporalibus, quando capiuntur a iudicibus laicis in ord. Reg. in tit. vt laici non conueniantur. & cap. in 3. tomo.*

24 Item quandoq; vicarius vocatur officialis, vel e contrario: & ista vocabula synonyma esse dicit Ioan. Andr. *in addit. ad Specul. in rub. de offi. vica. ista tamen diuersitas vocabulorum regi debet pro consuetudinibus patrie: vt docet Barba. in clem. & si principalis. de res. quem refert & sequitur Bernard. de luco in sua praxi criminali. c. 3. in verb. Offi.*

Vicarius officialis an sint idem.

25 Ideo in aliquibus locis solet vnus simul constitui officialis & vicarius, & tunc plenam habet potestatem: & de hoc loquitur. *c. ex frequenib. de instir. & c. dilectis filiis. de appel. secus vbi separatim construerentur, vt ibidem videre licet.*

26 Interdum est separatus, & separata sunt officia & tunc separatim dirigi rescriptum debet sic, Dilecto filio N. vicario venerabilis fratris nostri episcopi Perus. &c. vel sic, Dilecto filio officiali Lugdun. vt asserit prouinciale, *fol. 14. vers. in salutatione. rub. de salute. seu exordis.*

27 Et hi tanquam habentes dignitatem *Vicarius clement. et si principalis, iuncta gloss. de rescripi. & officia iudices delegati Papae esse possunt, & his possunt mandatorum, ac gratiarum executores: esse iudices vt plene scripsi in forma. literar. excu. in pr. delegati. in concor.*

28 Et si iste vicarius, aut officialis sit Canonicus, nec tamen alios antiquiores in choro & c. precedet, sed in loco suo sedebit, teste do. Gemi. & Perus. *in ca. a collatione. de appell. idem in vicario capituli deci-*

dit Ioan. Fran. in *maff. de offi. & potesta. ca. sede vacan. in 10. q. parvis. secunde. col. 6.*

**Per consti-
tutionem
secunde vi-
carii an re-
uocetur
primus.** 29 Secundo venit ponderanda clausula
in prefato vicariatu, citra reuocationem
aliorum vicariorum, hoc eo dicitur: quia
si, ut per constitutionem secundi procu-
ratoris reuocatur primus, nisi adit ista
clausula. *l. si quis. §. i. ff. de procu. ita per con-
stitutionem secundi vicarij. c. clericos. vbi
Doct. de offi. vicar. & inferius in fine istius
materie scribam.*

**Clausula
plena &
libera po-
testas quid
denotet.** 30 Tertio additur clausula, Dantes &
concedentes eidem plenam & liberam
potestatem: per quam clausulam potest
vicarius ea facere, quæ sub generali man-
dato continentur: *vt in l. procurator qui. §. l.
procurator tutorum. ff. de proc. c. qui ad agendū.
& seq. illo tit. in 6.*

31 Non tamen poterit facere ea quæ
mandatum exigunt speciale, *c. qui genera-
liter. de procur. in 6. quos congerit Bald. in §.
si. de his per quos agere possu. in instur. scripti in
gloss. concord. in §. fin. de elect. derog. in concord.
Ideo solent addi clausulae sequentes, quæ
mandatum regulariter speciale requi-
runt.*

**Confirma-
tiones abba-
rum &
priorum
vicarij
promittun-
tur.** 32 Quarum est prima clausula, confir-
mationes & consecrationes episcoporum
subditorum faciendi, certum est quod ad
episcopum spectat confirmare Abbates,
& priores sibi subiectos, non exemptos. *c.
nullus. primo. in 10. q. 7. c. cum ex. in unio. in si.
de here. c. si abbatem. de elect. lib. 6. ca. cum vene-
rabilis. §. ca. significauerum. de excep.*

33 Et ad Archiepiscopum pertinet confir-
mare episcopos. *c. si. 6. q. 4. dist. 1. §. ca. cum di-
lect. de elect. & Archiepiscopum confirmat
Primas, vel Patriarcha. c. bone. n. de elect. cap.
quia propter. vbi Doct. ibi gl. 2. in §. facta. tit. de
elect. in prag. ideo inspiciendum est quis
creet vicarium: quia si episcopus, dicitur
in vicariatu Abbates & Priores confir-
mandi. Si Archiepiscopus, dicitur Epi-
scopos Abbates, & Priores confirmandi.
quia iure Archiepiscopali subintelligitur
eam potestatem confirmandi episcopos
committere, postquam illam habet: Et
quia iure episcopali habet potestatem co-
firmandi Abbates, & Priores, ob id con-*

cedit specialiter, quæ aliàs sub generali
mandato non comprehenderetur, *vt per
Doct. in c. si. de elect. in 6.*

34 Est etiam aduertendum in hac clau-
sula consecrationem episcoporum com-
mitti vicario: quia tenetur Archiepisco-
pus intra tres menses à die confirmationis
computandos, *c. quoniam. 75. dist. consecra-
re episcopos suffraganeos. c. i. & per totum.
100. dist. c. cum in cunctis. §. cum verò. de elect.*

35 Sed hanc consecrationem vicarius
exequi non poterit, nisi sit episcopus. *cap.
episcopi. 80. dist. imò tres requiruntur e-
piscopi. c. episcopi. 6. dist. ca. si. 66. dist. quam-
obrem cum quis eum constituit vicari-
um, qui non est episcopus, debet addere
faciendi & committendi: vt ea in parte vi-
carius possit committere alicui episcopo:
teste Berach. in 11. par. tract. de epis. q. 6.*

36 Secunda est clausula, scilicet dantes
potestatem Abbates & Abbatissas, & mo-
niales benedicendi, & consecrandi: hoc e-
nim ad episcopum pertinet, quod debet
specialiter committere, si velit per vicari-
um exerceri possit. *ca. de suppl. negl. præl. clem.
si. §. statumus. de statu monach.*

37 Tertia clausula est, pueros, & puel-
las, & vtriusque sexus homines nostræ di-
ocesis benedicendi, & confirmandi. Cer-
tum est quod omnibus baptisatis debet
conferri sacramentum confirmationis, &
præcipue cum pertigerint duodecim an-
nos, in qua ætate possunt discernere: vt
dicitur textus in *car. ieiunij. & seq. de consecr.
dist. 5. sic dicens vt ieiunij ad confirmatio-
nem veniant perfecta ætatis, vt inqnean-
tur confessionem prius facere, vt mundi
donum spiritus sancti valeant accipere: &
quia nunquam erit Christianus, nisi in
confirmatione episcopali fuerit chris-
matus.*

38 Quid insuper confirmatio proffit, do-
cet textus in *c. spiritus sanctus ibidem. & manus
impositionis sacramenti magna venera-
tione tenendum est, quod ab aliis perfici
non potest, nisi à summis sacerdotibus,
nec tempore Apostolorum ab aliis, quam
ab ipsis Apostolis legitur, aut scitur pera-
ctum esse, nec ab aliis quam qui eorum te-
neat*

Benedicere
moniales
committi-
tur vica-
rio.

Confirma-
tio puero-
rum com-
mitti sola.

nent locum ynquam perfici potest, aut fieri debet. c. de his, & c. sequenti.

39 Et ita cum soli episcopi confirmatio- nis hoc sacramentum prestare debeant. c. de episcopi. ibidem, nisi ille vicarius sit episcopus, non poterit confirmare, etiam si hoc haberet consuetudo. cap. quanto. de consuetu. sed committer episcopo iuxta potestatem sibi datam. c. vno. §. per frontis. de sacra. vni. & Florentinus in 117. parte summe in titul. de confirmat. plene tractat. ibi vide.

Chrisma conficere committitur.

40 Sequitur quarta clausula: Chrisma conficiendi, oleum catechumenorum & infirmorum, ista quoque solent episcopi conficere die Iouis sancta: & quare hoc fiat, docet Ioan. Duran. in Ratio. diuino. offi. lib. de vni. & in li. 6. de quinta feria, & hoc etiam habetur in Pontificali, & in ca. vno. de sacra. vni. vbi ista declarantur.

Dispensat cum bastar- dis vicari- us potesta- rem specta- lem ad hoc habens.

41 Quinta clausula. Et cum ipsis etiam illegitimè natis, vt ad minores ordines promoueri valeant, dispensandi. ca. 1. de fil. presb. lib. 6. vbi episcopus illam habet potestatem ergo illam committere potest.

42 Etiam potestatem habet dispensandi, vt conferatur illi beneficium simplex, & sine cura, non tamen ad præbendas cathedrales propter præminentiam & autoritatem quam habent canonici cathedralium ecclesiarum. Dom. de Rota decis. 136. voluerunt Domini, in no. & decis. 408. nota in antiq. quamuis Archid. in d. c. teneat contra, quem refert de Selua in tract. de benef. in 3. parte. q. 6. dicens hoc non fuisse prohibitum, ergo concessum.

Episcopus non dispensat ad præbendas ecclesie cathedralis legiti- mè natis. Sed ego dicerem prohibitum, in d. c. ibi, dummodo sit tale, super quo per ipsum episcopum valeat dispensari, ergo est ali- quod beneficium sine cura, super quo nõ potest episcopus dispensare: vt sunt præbende ecclesie cathedralis. c. sanctorum. 70. dist. & ecclesia ipsa cathedralis propter honorem ipsius non comprehenditur sub generalitate. c. quauis. de præb. lib. 6. de hoc tenet Ioan. Monac. in c. 1. de fil. presb. & hæc sententia in curia Romana seruat: vt asserit Felanc. postul. dist. col. 7. vers. secunda clausula. & respon. gl. in sum. censur. in verb. cathedralis. de collat. in prag. & ad beneficia

curata solus Papa cum his illegitimè natis dispensat, vt est extra. in dict. cap. 1. & ad maior. ordin. v. vbi.

44 Et quia potestas dispensandi non transit cum generali mandato, c. autoritate, de priuileg. lib. 6. ideo opus est speciali concessione, teste Calderi conf. 3. an vicarius de off. vicar. gl. in c. que de causa. 2. q. 4. Card. Alex. in c. denique. col. 7. vers. sed iuxta hoc, 4. dist. Fel. in c. ac si clericus. §. de adulteris. col. vlt. de iudi. Dom. conf. 38. pro clariori. col. 3.

Dispensat di potestas non transit cum generali.

45 Imò vicarius generalis non poterit dispensare, licet istam habeat potestatem, cum quibus Papa episcopo dispensari mandat, cum intentio committentis ad hoc nõ se extendat, sed ad episcopum referatur: & vltra intentionem non valeat dispensatio, nec actus. c. si de præb. glo. not. in §. vltim. alias incipit, quia circa, in verb. legatorum. de collat. in Prag.

46 Et sic patet, quod vicario est prohibita dispensatio in casibus, etiam in quibus potest episcopus de iure dispensare, quos memorant Doc. in c. ac si clericus. §. si de iudic. post Specular. in tit. de lapsis & dispensat. §. nunc de episcoporum. nisi huic vicario data fuerit specialis potestas: vt docet Bertachinus in tract. de episcopo. in 7. par. 4. li. q. 14. ideo potest addi ista clausula, & aliàs prout nobis competit, vel competere poterit, etiam ex Papæ vel aliorum delegationibus, seu commissionibus, vel aliàs quomodo libet.

47 Subsequitur clausula sexta. Literas commendatitias, & dimissorias, ad omnes, & singulos etiam sacros ordines concedendi, ipsosque conferendi, vel committendi. Ita vicarius generalis sine speciali potestate concedere non potest. c. cum nullus. §. episcopo de temp. ord. lib. 6. Ioan. Franc. vbi sup. q. 1. par. 2. col. 6. Host. & Egid. Bellanera in c. significasti. de off. Archidiacono.

Dimissoriae ad ordines quædam vicario concedi possunt.

48 Quod est verum, nisi episcopus in remotis ageret. d. ca. cum nullus, & ibi Perus. in 4. m. sed hoc est tutius, vt potestas concedatur. Et si vicarius fuerit episcopus, datur clausula etiam celebrandi ordines sacros, & conferendi, seu committendi, si vicarius non sit episcopus.

Conferendi nomine includitur qualibet prouisio.

49 Septima clausula beneficia, dignitates, personatus, praebedas, ac alia quaecunque beneficia & officia, quorum collatio ad nos qualitercunque spectat ratione nostri archiepiscopatus conferendi. Sub hoc nomine conferendi, includitur institutio, praesentatio, & alia quaelibet prouisio. rub. vt eccles. benef. sine diminutione conferant, Scripsi in §. statumimus secundo, in verb. conferantur. de collat. in concord.

50 Idem si data esset potestas prouidendi ad beneficia. Prouisionis enim verbum latum est, gl. in clem. fin. de elect. scripsi in §. praefatiq; ordinarij, in verbo prouisionem, de collat. in concord.

51 Si tamen sola data fuerit potestas praesentandi vicario, is conferre non poterit: quia vnus specialis modus non comprehendit alium. c. cion in illis. §. cum autem. de prob. lib. 6. c. susceptum, de rescript. cod. lib. Sed verbum conferendi est generale: ob id alios comprehendit modos, quamuis contrarium teneat Paul. Castrenf. consil. 361. venerabilis. q. 2. vol. 1.

Specialis conferendi potestas dari & cur debet.

52 Imò si fuerit concessa potestas eligendi, & praesentandi, cum clausula & alia omnia etiam maiora faciendi, non comprehenditur conferendi potestas: vt firmat Gemi. d. §. cum autem. in fin. quia illi modi sunt speciales, secus in verb. conferendi, vt sup. probauit, per rub. vt ecclesiastica benef. sine diminutione conferant. quia nihil videtur maius potestate conferendi, vt quis habeat idoneum eligere, & illi conferre. c. graue. de prob. sic consuluit Bertran. consil. 133. dubitatur. col. 1. vol. 2. ex prima editione, quamuis hodie nostri collatores permulti indoctus potius quam doctus conferant.

53 Et ideo is vicarius sine speciali concessione haec beneficia non poterit conferre, c. fin. de offic. vicar. lib. 6. quia in generali concessione non veniunt ea, quae non esset quis verisimiliter concessurus, vt ibidem dicitur: & quia lex magis confidit de prelato, cuius oues sunt propriae, quam de vicario. Io. x. & Claud. de Seycello, in speculo feudorum. qui feudum dare poss. §. secundo principaliter. col. 10. & quia conferre donare est, d. c. fin. & c. retatum in gl. de prob. & in ge-

nerali mandato non venit vt quis donare possit. l. filiusfam. ff. de donat. quia donare, est perdere, vt ibidem dicitur: & in dubio quis non videtur velle iactare, nec perdere suum, l. cum de in debito. ff. de prob. Bertran. consil. 133. v. 160. processu. col. 1. in 2. volum. ex antiq. editio.

54 Et quando specialis mentio fieri debet, non sufficit generalis, c. in nostra. in fin. vbi Doct. de rescript. gl. in clem. dudum. in verb. pacta. de sepultur. sic consuluit Alexan. consil. 122. viso puncto. col. 3. & seq. & consil. seq. in 4. vol. & consil. 155. videretur. col. 1. in 6. vol. gl. in verb. expresse in c. inquisitores. de heret. lib. 6.

55 Nam vbiunque lex vult vt aliquid specialiter fiat, non sufficit exprimere in genere, l. si quis mihi bona. §. iussim. ff. de acqu. hered. vbi iustus in acquirendo hereditatem debet esse specialis: vt Alex. nor. ibid. & in l. circa finem, de li. & posthum. Socin. consil. 45. v. 1. appellatione, col. 3. in 1. volum. sequitur Alb. Brun. in tract. de forma. & solemn. actus, rub. de supplemento ac obseruantia formae, colu. 18. vers. 18. limitatur.

56 Item specialiter dicitur fieri, quod est nominatum, & expressis verbis, glo. in clem. potestas. 1. in verb. specialiter. de iud. clem. constitutionem, quae dicitur de elect. c. pastoralis. de excep. l. de his. ff. de transfur. act. l. si quis in prim. de leg. 3. l. si quando. §. & generaliter. C. de iust. test. l. fin. de administr. r. r. l. fin. de noua. l. fin. de indict. viduit. rollend. Barba. expresse in consil. 25. scribitur. col. 9. in 1. volum. & consil. 15. preclarè. col. 7. num. 11. in 2. volum. & consil. 63. allud. col. 1. in 3. vol.

57 Et quod est à generalitate verborum extractum, dicitur specialiter dictum, vel factum. l. item apud. §. hoc editum. ff. de iur. l. vxorem. §. felicissimo. & l. seruis vrbanis, in fi. de leg. 3. sic consuluit Alexan. consil. 134. praeiudicem. col. 2. in 1. vol. & consil. 7. videretur. colu. 2. num. 4. in 4. vol. Fel. in c. ad aures. col. 1. & ibi in addi. de rescript. in clem. 1. col. 3. num. 12. de iud.

58 Tamen text. dicit specialiter exprimendam collationem, non singulariter conferendi tamen ecclesiam & talem: hoc imò non valeret, nisi generaliter ei committeretur, & potestas generalis conferendi beneficia vacatura tribueretur. secus

secus in vacantibus. c. *constitutus. de concef. preb.* Sic consuluit Ale. in *conf. 95. diligenter. col. 1. & seq. in 5. vol. & hoc repetit conf. 63. in 6. vol.*

**Singulari-
zer non est
conferendi
potestas ex
primenda.** 59 Vnde sufficit quod quis habeat speciale mandatum ad alienandum, licet non exprimat, quæ res alienanda sit. l. *procuratorem. vbi Doct. C. de proc. sic consuluit Ale. conf. 139. viso statuto. col. 2. in 7. vol.*

60 Itaque specialiter dicitur data potestas, quando expressa collationis, vel provisionis, seu dispositionis beneficiorum facta est in vicariatu mentio: aliàs non, cū illud dicatur specialiter concessum, quando est à generalitate verborum abstractum. d. l. *item apud S. hoc editum. ff. de iur. c. qui ad agendum, de proc. lib. 6. gl. & ibi Inol. nu. 12. in c. 1. de iudi. vt superius dictum fuit: & plenè prosequitur d. Andr. Tiraq. in tract. de legib. commub. in gloss. express.*

**Vicarius
Papæ sine
expressa cō
cessione nō
conferri.**

61 Item etiam procedit in vicariis Papæ, vt non possint conferre, nisi eisdem à Papa data sit potestas, quia limitata potestas extendi non potest. l. *in agris. ff. de acquien. rer. dom. & rationibus aliis superius expressis, & hoc docet Fel. in c. cum ordinem. col. 4. vers. limitata, de rescrip.*

62 Idem in vicariis capituli, vacante sede Io. m. Franc. in tract. de offic. & potesta. ca. se. de vacante. q. 10. partis secundæ.

63 Et quamuis dictum cap. fin. de offi. vica. libr. 6. loquatur in vicario Episcopi, tamen quia est eadem ratio in vicario Papæ & aliorum, qui conferre possunt, nisi in laicis, eadem erit iuris decisio. l. *illud. ff. ad legem Aquil.*

**Cardinalis
vicarius nō
conferri sine
speciali cō
cessione.** 64 Etiam si vicarius esset cardinalis, quia conferendi non dicitur habere potestatem, nisi sit legatus. c. 1. de offi. leg. lib. 6. hoc tenet expressim Bald. in l. aliquando. quest. penul. ff. de offi. procons. & lega. quem sequitur Catellian. Cotta in 2. parte Memorial. in verbo vicarius.

65 Quamuis contrarium teneat Barb. in tract. de preb. Cardinal in præluo secundæ partis, per tex. in l. vicarius. ff. de legato. vbi vicarius dicitur legatus conferre beneficia potest, ergo & cardinalis vicarius respon. quod ille textus, de alio legato loquitur, &

probat contrarium sic dicens, qui est vicarius alieni muneris voluntate sua datus, cogitur legationem suscipere, non tamen est legatus antequam suscipiat, quo ad conferendum.

66 Et sic non omnis vicarius est legatus, per illum textum, & diuersitas nominum rerum diuersitatem inducit. l. *si idem. C. de codicill. ideo hic cardinalis ab episcopo vicarius creatus conferre tanquam legatus non potest, quia non est legatus à latere, cui tantum conceditur. c. 1. de offi. leg. in 6.*

67 Tanquam vicarius etiam non potest, quia ei non est data potestas, tanquam cardinalis, non reperitur quod illam habeat potestatem conferendi, antequam sibi speciatim detur, ergo nullo modo potest conferre, si non sit vicarius constitutus ab episcopo, vel archiepiscopo: & nisi potestatem ad hoc expressam habuerit.

68 Nec refragatur, quod cardinalis, quando constituitur legatus, sicut gaudet prærogatiua honoris vitra alios. d. c. 1. de offi. dele. li. 6. ita & quando cardinalis constituitur episcopi vicarius, transit honor in cardinalem, vicarium, ratione sui cardinalatus: sed quod ex hoc habeat potestatem conferendi nullo iure cauetur, vt prædixi, licet sit honorandus tanquam cardinalis: & aliud est habere honorem, aliud potestatem conferendi: multi habent honores, & conferendi potestatem non habent, vt notorium est.

69 Nec obest, quod conferre beneficia magis sibi competit gratia honoris & prærogatiuæ, quam legationis. d. c. 1. de offi. reg. lib. 6. ergo quando est vicarius cardinalis, habet illam prærogatiuam honoris, ergo poterit conferre. respon. quod cardinalis, eo quod cardinalis est, non habet illam potestatem, beneficia conferendi, sic nec quando est vicarius, nisi sibi committatur.

70 Sed statim quod est legatus à latere à iure habet, d. c. 1. & per hoc puto cardinalem constitutum vicarium siue à Papa, siue ab alio, non posse conferre beneficia, nisi sibi expressè commissum fuerit, sed hoc adulationis fortè gratia sustinuit. Bar.

G

ba in d. tract. de prestand. Card. in precludio secunde partis, vbi volebat cardinales priuilegijs contra ius extollere, & priuilegia, quae sunt facti. cap. i. de constit. in 6. oportet quod allegans probet, cap. cum persone, de priuileg. eod. lib.

Procurator laici nō vt non possit praesentare, nisi expressa de- potest pra- tur eidem praesentandi potestas, Panorm. senare si in ca. fin. de concess. preb. vbi dicit quod lai- non fuerit cus non potest constituere vicarium, sed spectatim si necesse habeat proficisci longa absentia, eidem data poterit procuratorem generalem omniū potestas. bonorum constituere, cui praesentandi potestatem concedet. hanc opinionem i- bidem sequitur Imol. & alii, & Paul de citad. in tract. de iure parro. in 6. part. q. 41. & qu. seq.

72 Vbi dicit patronum ecclesiasticum debere constituere vicarium generalem ad omnia, ac etiam ad praesentationes faciendas: cui assentit Philip. Probus in c. i. de offic. vicar. in additio. ad Ioan. Monach. post Rochum Curtium in tract. iuris parro. in verb. honorificum. in q. 5.

Vicarius aliam non constituit. 73 Item vicarius alium constituere non potest ca. clericos. de offic. vica. nisi fuerit eidē data potestas substituendi alium. arg. cap. fin. de proc. lib. 6. quia personae industria e- lecta esse intelligitur quae in diuersis est di- versa. l. inter artifices. ff. de solutio. l. si non for- zem. §. libertus, de condition. indebi. istius est sententiae Bald. in Marga. in verb. vicarius. q. 4. allegat. Hostien. in d. cap. clericos.

74 Et quia iudex delegatus alium non potest substituere vel delegare. l. à iudice, C. de iud. nisi ex maxima causa, & nō fre- quenter vt consuluit Bertrand. conf. 117. ex literis, col. 3. num. 5. in 1. vol. secundum novam impressionem. & Paris. conf. 80. in 4. vol. & conf. 89. ibidem, post Guid. Pape in decis. 374. per- mutatio. circa finem.

75 Nec in spiritualibus tantum potest substituere vel temporalibus, nisi aliter consuetudo se habuerit: vt decidit Ioan. Franc. in tract. de offic. & potesta. ca. sede vacant. in 10. q. parvis secunde.

76 Vel nisi data esset potestas substitu- endi d. cap. clericos de offic. vicar.

77 Et nunc bonū est inferere hae ver- ba, Damas potestatem substituendi aliū, quem nos vicarium cum eadem potestate constituimus. doct. in c. i. de offic. vicar. & tunc poterit substitutus conferre substituenti, quia à dominō censetur constitutus, ut statim dicetur.

78 Vel nisi esset consuetudo. Aufrer. in decis. Tholo. q. 36. vbi firmat vicarium posse procuratorem constituere, etiam si ei- dem hoc expressē non fuerit concessum: allegat Collecta. in c. tuanos, de offic. vica. & Nicol. mili. in verb. vicarius episcopi. sed vica- rium non, nisi consuetudo hoc concedat.

79 Item habens potestatem conferendi & substituendi alium cum simili potesta- te, substituere potest, non expresso, quod dat specialiter potestatem conferendi sub- stituto, sed substituit cum simili potestate: quia censetur specialis habita relatione ad prima iuxta l. ait praetor. §. i. ff. de re iud. l. vbi autē §. qui verò, de verb. oblig. vbi paria sunt exprimere certum vel se ad certum refer- re. & pro hoc videtur text. in c. tibi qui, de rescr. lib. 6. & ibi Alex. de Antilla declarat.

80 Quia substitutio facta per vicarium, debet intelligi sicut prima constitutio, & continet idem quod in prima vicarii po- testate continebatur. l. asserio. ff. de hered. inst. plenē Albert. Brumus in tract. de forma & so- lemn. actus. rub. ex quib. consistant forma & so- lemnitas. vers. Sed quid de eo, quod expri- mitur: & certū illud dicitur, quod fit per relationem ad aliud. l. certum. ff. si certū per Felin. in c. cum venerabilis, de exceptio. Barr. & alij in l. i. ff. de vulg. [Et quando datur hae potestas substituendi cum simili potestate substitutus censetur ab episcopo constitutus, & ideo poterit conferre substituenti. l. item eorum. §. i. quod cuiusq. vniuers. not. c. i. c. is qui, & c. si duo. de proc. lib. 6. Do. de Rois decis. 8. substitutus. rit. de procurat. in nor. 6. & decis. 33. si aliquis. ibidem scripti in tract. no- mina. q. 14. num. 104. Item beneficia substi- tuentis conferre poterit, si ea omnia reser- uet alteri, cum omnia beneficia confer- re possit ex generalitate vicariatus. cap. si. de offic. vicar. lib. 6.]

81 Si tamen episcopus vicario dederit potesta-

Substitu-
tus vicarii
an illi con-
ferre possit

In substi-
tutione vi-
carii an co-
ferendi po-
testas sit
exprimen-
da.

potestatem alium substituendi, nisi dixerit, cum potestate conferendi, vel cum simili potestate, hic substitutus conferre non poterit: quia sub ista generali potestate non venit conferendi potestas. *d. ca. fin. de offi. vicar. in 6. sic consuluit Paul. Paris. in suo cons. 80. difficultas. col. 2. in 4.* nec maiorem in hoc censetur habere potestatem vicarius, quam dominus. *Bal. in l. aliquando. ff. de offi. proconsul.*

Vicarius non potest beneficium episcopo eum constituenti conferre, etiam si à Papa fuerit concessum. 82. Intelligentum autem est, quod quavis episcopus, aut alius collator, possit creare vicarium, vel vicarios ad conferendum beneficia. *c. si. de offi. vic. in 6.* tamen iste vicarius vel vicarii, non poterunt conferre episcopo, qui illum creavit, quia sibi ferre, etiam ipsi per se non potest conferre, nec potestatem conferendi dare. *fin. de instr. Felin. in de. sanè. 2. in fin. de offi. deleg.*

83. Ob id solent aliqui episcopi ambitiosi, ac abbates omnia deglutire beneficia, cupientes à Roma non Pontifice hoc impetrare, ut vicarios habeant, qui illis, qui crearunt eos, possint conferre: & tunc hoc poterunt vicarii autoritate Apostolica, & non ordinaria, ne unus conferat sibi ipsi, contra *d. c. per vestras. de iure patron. vidi tamen istos vicariatus tanquam Republicæ pestilentes reprobari per senatum Paris. & procuriatorem Regium tanquam ab abusu appellasse: alioqui omnia beneficia possent collatores retinere, sicut hodie quidam ex nostris qui nulla beneficia sine utilitate conferunt, quibus ignis inferni perpetuus, si non respiciant, consecratus est.]*

84. Ex quo inferitur, quod is vicarius habens specialem conferendi potestatem, poterit conferre omnibus, quibus potest episcopus, & sic etiam habentibus beneficium: dummodo ostendatur ei dispensatio. *cap. ordinarij §. 1. de offi. ordina. lib. 6. dicit. in dicit. cap. is cui. de preben. eod. lib.*

Vicarius examinare antequam conferat debet. 85. Et sicut episcopus debet examinare presentatos, & illos instituere. *cap. cum autem, de iure par. ita debet vicarius, antequam eos instituatur, alioqui damnatione sibi acquirit: nisi episcopus aliquos nominaverit vicario: ut illis vicarius confer-*

ret, tunc imputabitur episcopo, & vicarius illos non examinabit. *argum. cap. si episcopus de preben. in sexto.*

86. Si tamen eos cognosceret inhabiles, non debet eis providere, sed debet episcopum, cuius vices gerit, monere: alioqui uterque reus est, & super his multæ sunt fraudes: quia communiter qualis collator, talis vicarius: idem dicit *nolo vicarius esse: quia ferè omnes se & suos ad inferos devoluunt.*

87. Et si in vicariatu dictum fuerit, ut conferat idoneis, intelligitur de idoneis moribus, scientia & ætate. *c. cum incunctis, de elect. hoc expressum decidit Paul. Paris. cons. 40. quantum. col. 2. in 4. volum. ut superius dictum fuit.*

88. Poterit etiam vicarius huius potestatis ratione conferre tam beneficia, quam iure proprio episcopus confert, quam iure devoluto, *vt docet Ioan. Francis. vt supra col. 10.* tutius est tamen exprimere etiam devoluta in vicariatus instrumento: *vt sæpius vidi expressum.*

89. Verumtamen episcopus, qui potestatem conferendi dedit, conferre ante vicarium poterit, *per text. & gl. in c. constitutus, de concess. preben. quia maiorem potestatem retinuit sibi, quam concesserit, ut dicitur de Papa, in c. dudum. de preb. lib. 6.* & sicut illum revocare potest in totum, clementina & si principalis, *ubi nota de rescript. ita & adimere potestatem in aliquo, videlicet in illo beneficio, quod prius confert. cap. pastoralis. §. item cum totum de offi. delegato.*

90. Item sicut vicarius non potest conferre sine speciali mandato, ita non potest consentire collationi: nam qui non potest donare, nec donanti consentire, *l. creditor. C. de donat. inter vir. & vxo. l. cum quis. ff. de reg. iur. multa super hoc congerit suo more D. Andr. Tiraq. in tract. de legib. communia. in ult. lege. gl. 3. qui enim consentit donanti, rem ipsam donare videtur, quod non potest vicarius. l. que dotis & ibi. Bal. col. 3. ff. solut. marr. l. si liqueat, ubi Bald. 2. nor. C. de inoff. don. l. in edibus. §. quod filius. ff. de don.*

Vicarius episcopi etiam iure devoluto beneficia vocata conferre potest.

Vicarius collationi faciende an consentire possit.

91 Vnde si canonici tenebantur cōferre cum consensu episcopi, non poterit capitulum conferre non habito episcopi consensu. c. mo. §. pone, sede vacante. lib. 6. c. si pro te, de rescript. ibidem. Et ibi gl. in verb. assensu. l. si. C. de contrah. emp. hoc docet plenē Maleret. in tract. de elect. in 12. q. fol. 75.

92 Etiam absente episcopo non poterit vicarius consentire. c. si. de offi. vicarius lib. 6. Allegatur Fed. consi. 264. si canonici.

93 Limitatur quando vicarius haberet potestatem conferendi, tunc poterit & consentire: vt probat Archidiacon. in capit. Reatina. 63. distin. nam qui dare potest, & donationi consentire potest. l. si. §. venditio. ff. quibus mod. pig. soluit. vbi qui testari potest, & cōsentire, vt alius de re sua testetur: & sic in casibus specialibus in quibus est data potestas conficiendi illos actus, multo fortius consentiendi: & sic poterit vicarius consentire, in illis actibus, in quibus est specialis sibi data potestas, etiam si non sit expressum, quod consentire possit.

94 Secundò quando accessorie præstāndus esset consensus, vt in patre, qui filio consensum præstare debet agenti: tunc si pater absit, poterit filius fam. agere sine consensu. l. si longius. §. i. ff. de iud.

95 Tertio limitatur in consilio, nam si is qui debet consulere, sit absens, & non sit breui reuersurus, non erit expectandus: sed potest beneficium cōferri, & actus fieri non requisito consilio, secus in consensu, qui omnino est habendus, etiam si immineret periculum. tex. in d. c. mo. §. si. ne sede vacan. lib. 6. ubi glo. Et text. ibi non repetit consensum, sicut in §. preceden. idem scribit. glo. in verb. assensu, in c. si pro te, de rescript. illo lib. sic intelligi debet opinio Ludou. Rom. sing. 603. ex longa. a.

96 Quarto non procedit in casibus inclusis in generali mandato, in illis ratione vicariatus generalis consentire poterit, & illis casibus, quos potest ratione vicariatus generalis expedire, tunc absente episcopo in illis casibus poterit vicarius consentire: & requiri eius consensus debet.

97 Et sic potest intelligi sententia Archid. in dist. cap. Reatina. 63. distinct. facit. cum

nullus. §. episcopo, de tempo. ordinar. lib. 6. Fel. in c. ex parte. col. 3. vers. an autem. de consue. Et las. in l. in provinciali. §. si ego. col. 3. nu. 6. ff. de noui rope. nuncia.

98 Imò potestas conferendi data vicario, vt conferat beneficia ad episcopi collationem spectantia, non extenditur ad beneficia, quæ episcopus conferre potest autoritate Apostolica, vt pote propter negligentiam regularium prælatorum. clem. vnic. de supplend. negli. prælat.

99 Ideo instrumento vicariatus hæc verba conscribi debent, damus potestatem conferendi beneficia quæ nos iure ordinario conferre possumus, & etiam omnia alia, quæ iure deuoluto autoritate apostolica, vel quauis alia potestate à iure communi, vel speciali nobis concessa, vel dicitur qualitercunq;: vel quomodocunq; spectantia, seu quomodo libet. [Potest tamen legatus à latere ex generali potestate conferre. ca. i. de offic. legat. lib. 6. Dec. consil. 228. licet in casu. in si. quod secus est in aliis, vt superius extitit: solet tamen legato etiam à Papa dari specialis conferendi potestas.]

100 Inest alia clausula ordine octaua, Vicarius visitationes faciendi: nam episcopum per episcopi cunctas dioceses, parrochiaq; suas per quādo visitare possit singulos annos ire oportet: quod si ipse aut aliis occupationibus implicatus adimplere nequiverit: presbyteros probabiles, aut diaconos mittat. capit. episcopum 10. qu. 1. ca. inter cetera. de offic. ordinar. ca. si episc. illotitu. l. libr. 9. Soci. in tracta. de visita. in 4. quæst. principali. versic. duodecimo quarto, vtrum.

101 Et aliàs ex generali mandato vicarius episcopi visitare non potest, sicut nec vicarius capituli: ideo opus est speciali concessione. gl. Et docto. in cle. i. §. i. in verb. capituli, de heretic.

102 Nona clausula in vicariatu adiuici solet, videlicet, vniendi beneficia: alioqui vicarius etiam generalis non habebit vniendi potestatem: etiam si data sit conferendi potestas cum clausula generali, quæ ad maiora expressis non extenditur. c. qui ad agendum, de procurat. li. 6. sed vniere maius est quam

Vicarius quæ beneficia conferre non possit.

Vicarius episcopi quādo visitare possit.

Vniere ad possit vniere.

quam conferre: quia vnio nō fit à praelatis inferioribus episcopo. c. sicut vnire. de excessib. praela. tamen conferre & inferiores possunt. c. cum & plantare. de priuileg. & vnire alienare est. c. primo. ne sede vacante: quod non potest quis facere sine speciali mandato. l. filiusfamil. ff. de donat. & dicto. c. qui ad agendum.

Recipere resignationem qui potest, an & conferre.

103 Etiam praelati vnire sine consensu capituli non possunt, sed conferre sic. cap. pastoralis. in ff. de dona. cap. 2. de concess. prael. Innocen. in cap. adhuc. de offic. Archidia. super hoc expressè consuluit. Paul. Paris. cons. 41. ex his. col. 1. in 4. vol. post Dom. Geni. in consil. 38. pro clariori. col. 3. alia dicam inferius in vnionis materia.

104 In vicariatu etiam clausula decima apponi consuevit, recipiendi resignationes, & beneficia resignata conferendi: nepe vicarius nō potest dare autoritatē permutare volentibus: nisi hoc expressè illi concessum fuerit, c. questum. de reru. permi.

105 Imò habens potestatem recipiendi resignationem beneficiorū causa permutationis, vel simpliciter, non potest beneficia sic resignata postea conferre, cum speciale mandatum requiratur etiam in collatione. d. c. final. de offi. vica. lib. 6.

106 Ideo debet in vicariatu inferi, quod episcopus dedit facultatem recipiendi resignationes & beneficia resignata conferendi. c. dudum. de prael. lib. 6. de Rota. decis. 43. not. quod vicarius. in antiq. sub tit. de renuntia. decis. 1. vbi dicit istam opinionem teneri communiter in Rota. sequitur de Selua. in tractat. de beneficio. in 2. parte quest. 4. & Calder. consil. 3. an renuntia. tit. de renuntia. & Felim. in ca. auditis. col. 6. nu. 13. de prescript.

107 Licet quidam dicant collationem istam tanquam necessariam competere vicario: quod non est verum, nisi sit constitutus ad conferendum: vt concludit gl. in verb. vicario. §. item voluit, de coll. in prag. & Ludo. Rom. cons. 330. circa primum. col. 2. n. 5.

108 Imò si aliquis potest conferre beneficium situm in diocesi alterius episcopi ex priuilegio, vel consuetudine, tamen nō poterit recipere illius resignationem, per gl. & ibi Cardinal. in cle. vna. quest. 7. de reru. permuta.

permuta. ideo debet fieri in manibus eius, qui poterat alias communi iure conferre: vt expressè tradunt dom. de Rota. decis. 308. si aliquis episcopus. in nouis sub tit. de renuntia. decis. 6. facit decisio. 218. nota quod cui in antiq. [sub tit. de renunt. decis. 5.] & gl. in verbo. locorum. Cle. vnic. de suppl. negl. praela. Federi. in tract. permut. q. 26.

109 Idem decisum est in legato. in ca. de Facultas liberatione. §. prohibemus, de offic. legat. libr. 6. recipiendū quod legatus non possit committere alii cui facultatem recipiendi resignationem talis beneficii, quia praberet votum ambitionis & emptionis.

110 Idem in episcopo concludunt do. de potest. Rota. decis. 307. in not. sub tit. de offic. vicari. & in decis. 5. de concessio. prael. [Bernard de Bisigone.] & decis. 288. nota quod episcopus. in antiq. [sub tit. de offic. vicar. decis. 1.] & in presentatione ita fuit iudicatum Romæ, vt non detur presentandi potestas ad certum beneficium vacaturum: vt asserit Caslado. in decis. 5. tit. de iure patro.

111 Poterit etiam vicarius generalis habens potestatem conferendi beneficia, conferre & dignitates: quia appellatione beneficiorum etiam veniunt dignitates, cum non sit materia ambitiosa: & tantum noceat concedenti glo. in ca. primo. de regul. iur. lib. sexto. & Clem. auditor. de rescript. ca. rinas. de verbo. signifi. de Rota. decis. 433. nota vtrum. in antiq. & decis. 2. rub. de offic. vica. Panor. in c. si. de concess. prael. in 2. nota. Dom. & Franc. in d. cap. fin. de offic. vica. in 6. & Felim. in ca. causam. que. col. 9. nu. 14. de rescript.

112 Et procurator datus ad acceptandū beneficium, poterit teste Felim. in ca. postulasti. col. 16. de rescript. est tamen tutius exprimere dignitates, quamuis hoc necessarium non sit.

113 Tamen quando Papa concedit potestatem conferendi quæcunque beneficia, non includuntur dignitates, si non exprimentur. cap. cum in illis, de prael. libr. 6. cap. si illo tit. etiam si episcopus consentiat: quia rescriptum debet restringi, ne multum præiudicet tertio. cap. quamuis. de rescript. lib. 6. ca. super hoc. de offic. deleg. & hæc potestas data ex priuilegio strictè tanquam

Facultas
resignatio-
nem talis
beneficii
dari non
potest.

Vicarius
dignitates
conferre po-
test.

Dignitates
non inclu-
duntur in
potesta-
te conferen-
di à Papa
concessa.

extraordinaria est interpretanda. *cle. 2. de off. lega. Imol. in cle. unica. de sequestra. posse. sic consuluit Soci. consil. 260. in causa mannu. tenent. col. 10. in 4. conclusio. in 2. vol.*

114 Nam quando Episcopus conferendi potestatem tribuit, nulli sit præjudiciū nisi sibi, & suæ provisioni. sed quando Papa conferendi potestatem legato tribueret, vel alteri quæcunque beneficia conferendi diæces. Paris. tunc pro præjudicaret episcopo, ideo restringi debet: ut doct. nos. in l. beneficium, ff. de constitu. princ. cap. quamvis, de preb. in 6.

115 Unde consuluit Oldr. consil. 22. quod si summus pontifex voluerit gravare ecclesiam, & episcopū in collatione beneficiorum: verba non sunt late intelligenda ut includant dignitates, sed strictè, ut minus lædant jus commune, & personam. *c. cum dilectus. de consuetud.*

116 Diversum est, quando episcopus ipse beneficia conferendi tribuit potestatem: quia tunc etiam dignitates comprehenduntur, cum plenissima interpretatio fieri debeat contra concedentem: ac etiam præbendæ cathedralis ecclesiæ continentur in hac potestate. *c. cum dilecti. de do. favor. in c. olim. de verb. signif. las. & alij in d. l. beneficium ff. de constitu. princip. licet alias secus. c. quamvis. 1. de preb. lib. 6. ut supra dixi.*

117 Poterit etiam curata conferre, licet alias non veniant sine expressione. *cap. cum in illis de preben. lib. 6. etiam quia hoc est favorabile, ideo ampliandum. cap. dudum, & cap. si cui. de preb. lib. 6.*

Vicarius in curata beneficia non expressa conferre potest, & procurator acceptare.

118 Sic & procurator constitutus ad acceptandum beneficia, poterit etiam curata acceptare, teste Imol. in c. accedens. col. 2. de preb. & Staphile. in tract. de liter. gratis, rub. de modo & forma impetrandi, 1. vs. prædicta tamen: dicens idem in inducō cardinalium de conferendis beneficiis suorum familiarium: ut includantur omnia beneficia etiam curata. *Feder. consil. 73. factum.*

119 Item poterit vicarius potestatem conferendi habens, commendare, licet in mandato non sit expressum, quod commendet: quia plus est conferre, quam commendare. *cap. nemo. de elect. lib. 6. nam*

conferre donare est, commendare depōnere: ut ibi, & cui plus conceditur, & minus concedi censetur, per regu. iur.

120 Tutius est tamen exprimere, & ego vidi exprimi: licet commenda sub collatione comprehendatur, rubr. vt ecclesiast. benefic. sine diminutione confer. scripsi in §. statuimus. 2. de colla. in concordat. tamen qui de iure speciali conferre potest, non potest in titulum commendare, ut docet dom. Gemi. in cap. nemo in fin. de elect. lib. 6. sequitur Fel. in cap. auditus. col. 6. num. 12. de præscrip.

Vicarius commendare beneficia an possit.

121 Item collatio facta extra diocesum ab episcopo valet, licet à vicario in diocesi eadem die fiat, quia est facta à maiori, & ideo prævalet. *ca. si à sede, de preb. lib. 6. & quia maior est episcopi, quam sui vicarii collatio, ca. dudum de preben. lib. 6. & quia censetur revocatus vicarius quò ad illam collatione.*

Collatio ab episcopo & eius vicario facta ultra valet.

122 Sicut in domino tractante causam, ut censetur quò ad hæc revocare procuratorem. *ca. si quem, de proc. lib. 6. & per cognitionem quam facit delegatus, videtur revocare subdelegatum, cap. in massi, de appell. Archid. in cap. quamvis, de offic. deleg. lib. 6. sic & in ordinario conferente consuluit Cald. consil. 2. an collatio, sub rub. de offic. vicar.*

123 Quod est verum, quando æquo iure procederent ambæ collationes, & æquales essent: secus si provifus à vicario accepisset possessionem ante provifum ab episcopo: quia tunc is qui est prius adeptus possessionem præferetur. *d. ca. si à sede, & ita visum fuit senatui Paris. vt scrip. in tract. de pac. posses. in nu. 297. versic. quarto. etiam procedit, licet cap. si à sede loquatur in collationibus, à diuersis emanantibus: tamen in hoc casu est eadem ratio, ut ibi scripsi.*

Provisus à vicario si prius accepisset possessionem ante provifum ab episcopo non est præferendus.

124 Item non poterit vicarius beneficium de nouo creatum conferre, nisi exprimat in literis vicariatus, per tex. in clem. fin. iuncta gl. in verb. tibi, de rescript. vnde vidi apponi hanc clausulam, damus potestatem conferendi dignitates, personatus, officia, & quæcunque beneficia, etiã de nouo creanda, quæcunque, qualicun-

Creatum de nouo beneficium an vicarius conferat.

que

que, & quantacunque, & c. & ratione istius clausulæ non erit postea dubium sicut ut dixi superius de his que auctoritate Apostolica competunt.

Instituere non potest presentia vicarius sine speciali potestate.
 125 Item licet vicarius generalis non possit conferre, nisi expressè concessa fuerit ei conferendi potestas d. c. *fin.* poterit tamen presentatos à patronis instituere, per text. not. in c. ex frequentibus, de inst. secundum Roman singu. 601. tu scis quod fundatores. & Panormit. in d. cap. frequentibus, ac Ioann. de Selua in tract. de benef. in 3. parte. q. 14. de Rot. decisi. 43. nota quod vicarius, in antiq. sub titu. de renunciatio. decisi. 1. & de Belanera decisi. 93. licet vicarius.

126 Sed ego dicerem contrarium, quia institutio non potest fieri, nisi canonicè, & iuris vel consuetudinis auctoritate. cap. penult. de instr. & c. 1. de reg. iur. lib. 6. sed quando non est vicario data nisi certa potestas non potest illam excedere: alioqui contra mandatum faceret, & non valeret ab eo gestum, ca. cum dilecta, de rescripti. forma enim mandati diligenter est servanda. l. diligenter. ff. manda. si ergo est vicarius constitutus generaliter, & non est ei data potestas conferendi, seu instituendi, sine potestate non instituit.

Institutio sub verbo conferendi comprehenditur.
 127 Nam verbum conferre comprehendit etiam institutionem, rubr. ut ecclesiast. benef. sine diminutio. conferant. scripti in §. statumimus. 2. de colla. in concord. & quamvis non sit libera institutio, tamen alia ratio tex. habet locum, quod in generali mandato non venit donatio: ut ibi. & quod institutio committi debeat, probat tex. in c. cum venissent. de insti. nec invenitur iure cautum, quod vicarius sine mandato instituere possit: ergo illi hoc non concedemus. l. dissentientis. C. de repud.

Intellectus ad c. ex frequentibus.
 128 Nec refragatur text. in d. cap. ex frequentibus: nam dicit posse fieri ab officialibus episcopi, qui hoc de iure possunt, ut pote ab illis quibus est data potestas, & non ab aliis, per illud relativum, qui, quod restringit: ut per Barr. in l. omnes populi ff. de iust. & iure. imò ille tex. non probat, quod institutio fieri possit magis quam collatio: nam dicit, quod clerici ecclesiastica bene-

ficia sine consensu episcopi, vel officialium suorum, qui hoc de iure possunt, recipiunt: & sic taxat illos clericos, qui occupant beneficia sine collatione episcoporum, aut alia provisione.

129 Et quamvis ex locatione Rubr. de instit. quis posset dicere loqui de institutione, tamen generaliter etiam accipitur institutio, ut patet in c. 2. & c. auctoritate, ibidem. & officialis ibi etiam generaliter accipi potest pro vicario: cum officialis multoties utrunque habeat officium: ut supra dixi.

130 Non obest quod institutio est necessaria dispositio. resp. esto sanè: tamen non potest instituere is, qui non habet potestatem, sicut non potest resignationem causa permutationis recipere, licet sit necessaria. c. vnic. de verum permutatione lib. 6. ut superius dixi. [Alioqui officialis sic institueret, & alius non habens potestatem, quod est absurdum.]

131 Et cum hic vicarius non habeat potestatem ad hoc expressam, illa concessa & limitata potestas non extenditur, arg. l. in agris. ff. de acquir. rerum dom. & quia etià institutio sapit quandam donationem. ca. fin. de instr. quam vicarius facere sine speciali mandato non potest, dict. c. fin.

132 Nec me movet. c. 1. de instr. in lib. 6. Capitulum ubi capitulum sede vacante instituere potest, licet non possit conferre, fateor, quia in capitulum sede vacante omnia, quæ sunt iurisdictionis, ferè transeunt, sed non in vicarium episcopi. ca. 2. de offic. vica. ob id non est idem.

133 Nam vicarius episcopi non tractat causas criminales sine expressione & commissione speciali. ca. 3. de consuet. lib. 6. & tamen in capitulum iuris auctoritate ista transferuntur. ut in c. 1. ne sede vacante: ubi doct. & sic ad capitulum institutio transit, non autem ad vicarium episcopi, si non sit eidem data potestas.

134 Etiam quia à iure, hoc est in vicario non habente potestatem conferendi, ergo non habebit locum in eo.

135 Item institutio & destitutio pertinet ad episcopum tanquam correlativè a. c. cum

ex iniuncto de heret. & sic non ad vicarium: nisi eidem committatur. nam vicarius non potest quem priuare beneficio, nisi sibi expressè concessum fuerit, ergo nec instituere. c. 2. de offi. vica. lib. 6. vt consilium Ancha. conf. 69. duplici.

136 Imò qui iure speciali potest beneficium conferre, non poterit priuare quem illud habentem, quia iurisdictio voluntaria non includit contentiosam. Pano. in ca. accepta. col. vlt. de rest. spol. refer. Fel. in c. auditis. col. 6. nu. 12. de preser. potest tamen declarare possidentem non habere iustum titulum in beneficio, cum per modum actionis hoc petatur: vt expressim consuluit Bald. conf. 478. praeiudicandum. col. 2. in 3. vol. sed an possit monere beneficiatos, vt ostendant titulum: scribit Anchar. conf. 60. nota bene praedicta. vide quae scripsi in comor. tract. de pacific. possessor.

137 Et hic vicarius non poterit instituere, nisi sit eidem expressè data instituendi potestas, vel conferendi: nam sub hoc verbo conferendi comprehenditur institutio: vt superius dixi, ideo poterit instituere qui conferre potest: & ita est tenendum: quicquid Doctores dicant in contrarium.

138 Quæro insuper, si hic vicarius contulerit indigno beneficium, priuatur ne episcopus potestate conferendi: sicut si ipse episcopus contulisset. c. cum in cunctis. in fin. de elect. quod videtur, quia qui per alium facit, perinde est, ac si ipse faceret. l. 1. §. deiectione. ff. de vi & vi armis.

139 Resp. per collationem vicarii indigno factam, non est episcopus priuatus potestate conferendi: quia dolus ipsius non debet episcopo, qui non est in culpa, imputari: ideo ad ipsum episcopum reuersa est potestas, c. si compromissarius, de ele. lib. 6. & quia episcopus non peccauit, ideo puniri non debet.

140 Nam poena suos teneat autores. l. sanctimus. C. de penis. nec quis alterius odio praegravari debet. l. si quis in suo. C. de offic. testa. nec ad illicita videretur commissus. l. si procurator. ff. de condict. indeb. vbi plenè las. ideo episcopus digno postea conferre po-

terit, quia vicarius fines mandati excessit conferendo ei, de quo potestate non habebat.

141 Limita nisi episcopus ratam collationem habuerit. d. c. si compromissarius: quia ratihabitio retrotrahitur, & mandato comparatur: regula ratihabitionem. de reg. iur. 6. facit. c. cum quis mandato. de sent. excom. lib. 6.

142 Secundò limitatur, quando episcopus dedisset potestatem conferendi isti indigno: tunc is censetur facere, cuius mandato fit. l. 1. §. deiectione. ff. de vi. & vi ar. etiã proprie dicitur in l. cere. §. 1. ff. de preca.

143 Et in hoc est aduertendum: quia si episcopus dederit potestatem conferendi indigno: & vicarius sic contulerit, episcopus non poterit postea etiam digno conferre, quia est conferendi potestate semel priuatus: tum etiam quòd ad superiorem deuoluta fuerit potestas conferendi. d. c. si compromissarius. Episcopus an digno conferre possit si vicarius indigno contulerit vel contrarium.

144 Vnde cum hodie quidam vicarii miserabiles indignis conferant, ac stabulariis, ignaris, proditoribus, & episcopulatores, & lenonibus ex certa eorum scientia, ipsi & eorum committentes poenis inferni perpetuis, nisi respiciant, torquebuntur, nec episcopi eos ab istis poenis releuabunt.

145 Si tamen is cui vicarius contulerat, non acceptet, ad episcopum reuertitur potestas, qui alteri poterit conferre. d. c. si compromissarius.

146 Insuper quæro, an vicarius possit conferre digno, si ipse indigno contulerit: quod videtur, sicut episcopus. dixi in gl. §. si quis vero, de col. in conc.

147 Contrarium est verum: vnde si malè contulerit, videlicet indigno, functus est officio suo, vnde amplius conferre non potest. d. c. si compromissarius. sicut nec iudex iudicare post sententiam. c. in lueris. de offic. deleg. l. iudex. ff. de re iud.

148 Vnde secunda collatio per vicarium facta est nullius momenti, tum quòd deficiat potestas: quia intelligitur ei data potestas de prima vacatione, & collatione, arg. l. boues. §. hoc sermone. ff. de verb. sign. nò potest. in fi. de praeb. l. 6. l. eū qui calid. ff. de verb. oblig.

149 Item potest vicarius instituere tan-

quam

Secunda collatio vicarii nulla.

Præsentare & instituere quâdo vicarius possit quam vicarius, & præsentare tanquam abbas, vel si alio iure ad eum pertinebat præsentatio, sicut potest conferre tanquam canonicus, & tanquam episcopus. *cap. postulatus. de concess. præb. gl. in c. à collatione, de appel. lib. 6.*

150 Et capitulum sede vacante potest eligere & confirmare. *gl. in verb. debet. in c. si episcopus. de suppl. neg. præl. lib. 6.* nempe quâdo duo iura concurrunt in vnam personam, tunc illa persona habet vim duarum personarum. *l. si consul. ff. de adop. l. Papiannus. §. sed nec impuberis. de iust. est. potest etiam tanquam episcopus conferre, & tanquam concordatorum executor, & sic variare: vt plenè scriptum in §. si quis, & in verb. dispositiones. de coll. in tract. not. q. 17. num. 4. & seq. superius dictum fuit quando multiplex collatio ab vno fieri valeat.*

Synodos celebrare an vicarius sit liberum.

151 Sequitur in vicariatu vndecima clausula, videlicet celebrandi synodos. Nam vicarius vel alius non potest sine speciali mandato celebrare synodos. *ca. si episcopus. de offi. ord. lib. 6.* sic nec legatus concilium generale nomine Papæ. *gl. in c. regula. 17. dist. Panor. in disputatione incipiente Episcopus. col. 17. vers. item non omnes. sequitur Ioann. Boteus. in tract. de synodo episcopi. in 2. part. num. 2. & seq. plus dicens, quod postquam visitatio competit etiam iure ordinario episcopo, ipse hoc alteri delegare poterit: quia iure canonico omnia non prohibita ordinarius mandat. *cap. quod sedem de offi. ord. caueat tamen episcopus cui committit: quia sanguis subditorum de manibus prælatorum requiretur. cap. irrefragabili. de offi. ord. [Sed vidi dubitari, an episcopus possit committere simplici clerico non existenti in sacris hanc potestatem, & is an possit postea excommunicare, & absolueret. glossa. in verb. sedis apostolicæ. in cap. statutum de rescrip. in 6. dicit posse committi simplici clerico: & nõ inuenitur iure cautum, vt is cui causæ committuntur, debeat esse in sacris, etiam si sit à sede apostolica delegatus. cap. 1. vlt. & per totum. de offi. deleg. in Decret. in 6. & per totum titulum. Nam episcopus potest excommunicare, quamuis presbyter non sit, vt docet Host. in summa de**

sententia excomm. §. quis possit. circa finem. ver. Solutio. Dicitur, Maxime, quia Officialis nomine episcopi excommunicat. Et in capitulum sede vacante transeunt omnia, quæ sunt iurisdictionis. c. his qui. de maio. & ca. 2. ne sede vacante. & obtinenti vigesimum annum delegari possunt causæ à Papa. c. cum vice simum. de offi. deleg. & tamen eo tempore sacerdos esse non potest. cle. generalem. de exate. Ideo is simplex clericus omnia poterit facere, sine quibus in ca. præterea. de offi. deleg. Doct. in c. quanto. de consuet. & in cap. olim. in 3. de restit. spol. Et quia ista sunt iurisdictionis, ergo non requirunt ordinem. Vnde Officialis & Vicarius episcopi possunt esse clerici simplices non constituti in sacris. Et ita aliquando respondi egregio viro Domino Officiali Virdunensi, Carolo de Monceaux vocato, qui Doct. solennis nostri collegij fuit.]

152 Subiungitur clausula duodecima, & Vicarius committendi, & audiendi causas civiles, & criminales: hæ enim criminales per generalem potestatem non censentur commissæ. *c. 2. de offi. vic. lib. 6.* nec in criminalibus posset ille officialis aut vicarius cognoscere, nisi specialiter sit eidem commissum. *d. cap. 2. & si cognosceret, nullus esset processus, quia deficit iurisdictionis. teste Fed. conf. 220. veritatis: ideo non priuabit vicarius aliquem beneficio, nisi sit eidem expresse concessum, vt ibi, & Anch. probat. conf. 60. duplici. vel nisi aliàs haberet iurisdictionem ibidem: vt consuluit Bald. in Patriarcha vicario creato à Papa, in conf. 478. præmittendum. col. 3. in 4. vol.*

Vicarius de criminibus non cognoscit nisi hoc ei commissum fuerit.

153 Tamen per hanc clausulam non poterit officialis conuerrere pœnam corporalem in pecuniariam: quia hoc non licet nisi habentibus potestatem dispensandi super crimine. *c. licet. vbi glossa. & Doct. de pœn. & in c. in archiepiscopatu, de rapto.*

Pœnâ corporalem vicarius in pecuniariam pœnam nõ conuertit.

154 Ideo in vicariatu debet exprimi, damus potestatem dispensandi etiam super crimine: alioqui non est verisimile quod episcopus hanc potestatem sibi non omnino permissam concesserit. *ca. irrefragabili. de offi. ord. dixi quando possit conuerti in pœnam pecuniariam, in §. quia verò. de publ.*

H

concup. in conc. & sic consilium Paul. Castr. cons. 348. notandum. in i. vol. quia dispensatio sine causa fieri non debet. gl. in c. non est de voto. & dicam in materia disp. infra, & quia pena iuris commutari sine causa non debet. l. quid ergo. §. pena. ff. de his qui inoran. in fa. l. & si severior. C. de an.

Matrimoniales causas expresse committende sunt.

155 Additur clausula decimatertia, matrimoniales, &c. etiam committit causas matrimoniales, quarum cognitio ad episcopos pertinet. c. ex licetis de in iure. r. gl. ca. 1. de consangu. & affi. ca. accedentibus. de excess. prel. & sic delegare eas & committere episcopi in suis officialibus, & vicariis poterunt. c. causam matrimonij. de offi. deleg. Bertach. in tract. episcopo. in 7. part. 4. lib. que. 20. vbi dicit quod aduersus scientiam suam poterit in integrum restituere vicarius: quod sequitur de Philip. Perul. in ca. dilecti. in 2. q. 9. & seq. de appellat.

Beneficiales causas committende, vicario.

156 Clausula decimaquarta & beneficiales. Solet etiam in vicariatu episcopus, vel archiepiscopus committere causas beneficiales, de quibus non cognoscet vicarius, quando agitur de priuatione: ut in cap. 2. d. offic. vic. in 6. nisi hoc sit eidem expresse concessum: quia sunt priuilegiatae, in ch. dispendiosam. de iudi. nec poterit cognoscere vicarius de institutione beneficij facta per episcopum, sine speciali commissione: ut docet Bertach. in d. tract. de episcopo, in 7. part. 4. lib. q. 29. quia inferior non tollit legem superioris. clem. ne Romani. de elect.

157 Insuper additur decimaquinta clausula, & quascunque alias tam principales quam incidentes, & per appellationem etiam deuolutas, & impofterum deuoluedas, & quae ad nos, & ad dictam nostram ecclesiam pertinebunt de iure vel consuetudine.

158 Nam in hoc regno Francia, si clericus propter crimen priuilegiatum captus sit, & condemnatus a iudice laico, & demum remissus ad officialem Pictauiensem, ut cognoscat de crimine communi, si postea ab officiali Pictauiensi remissus condemnatur propter delictum commune, & is appellet ad archiepiscopum Burdegalensem, eo quia non est intra territorium,

Archiepiscopus quod

officialis non debet illum remittere, do officia sed debet archiepiscopus Burdegalensis constituere vicarios, qui in ciuitate Pictauiensi cognoscant, & hoc propter appellationes ab abusu. Itc iudicauit senatus anno 1524. die decimaquinta Decembris.

159 Tamen per hanc clausulam generalem non potest officialis de causa episcopo delegata cognoscere: quamuis eidem episcopus causas praesentes commiserit, futuramque: quia episcopus non habet iurisdictionem id temporis, quo committit, ideo delegare eas non poterat, arg. ca. 1. de offi. vic. lib. 6. de Rota decis. 157. nota quod vbi episcopus in antiq. [sub tit. de offi. deleg. decis. 1.] & decis. 847. episcopus in eisdem. [sub tit. de offi. vic. ar. decis. 9.]

160 Etiam si diceret episcopus in vicariatu autoritate ordinaria, vel delegata mihi competentes, vel competituras committimus. arg. l. non potest videri. ff. de iudic. quia iurisdictione nondum competens non potest committi. arg. c. Romana. de offic. ordi. lib. 6. vbi Guliel. de monte Laudu. expresse dicit non quod episcopus, vel seneschallus non potest deputare vicarium ad sustenturas causas, quae a Papa, vel Rege eis committitur per rescripta: tum quia iurisdicia in pendenti esse non possunt. l. non delegare quemadmodum. ff. de iudi. l. 1. de vsur. tum etiam quia non potest dare, nec committere, quod non habet. l. traditio. ff. de acq. rer. domi.

Episcopus vel seneschallus causas futuras non potest.

161 Ideo opus est noua delegatione, & commissione, postquam episcopus habet iurisdictionem nouam. [Bern. de Bisignet.] sic concludunt domi. de Rota decis. 3. incip. episcopus, rub. de offi. vicar. sicut non potest episcopus cognoscere de causa vicario delegata. Doct. in cl. 2. de rescr. Bertach. in tract. de episcopo. in 7. part. 4. lib. q. 4. ita nec vicarius de causa episcopo delegata. & si de facto cognoscat, sententia erit nulla, tanquam a non suo iudice lata. l. 1. & per totum. C. si a non compe. iudice iudi. fuerit.

162 Imo viuente episcopo causas incertas eo mortuo perficere non potest vicarius: ut decidit idem Berna. q. 6. & allegat Spectulm.

Causas incertas mortuo episcopo

po vicarius cul. in tit. de off. ord. §. i. ver. *auditorum autem*. & ibi Bald. in additio. vers. 2. quia censetur reuocatus per mortem episcopi: vt inferius dicitur.

Vicarius 163 Sed bene poterit Officialis viuo episcopo, seu vicarius ex offi. vel ad instantiam requirentis cogere patronum ecclesiasticum ad assignandum congruam portionem vicario perpetuo, vt fuit decisum Tholosæ sicut refert Ausfer. in suis decis. q. 148. Et q. seq. plus dicens in Francia iudices Regios hoc vsurpasse. vt scripsi in tract. de congrua portio. q. 7.

Vicarius 164 Tamen vicarius Archiepiscopi non habet iurisdictionem in eius suffraganeos propter reuerentiam episcopalis dignitatis. c. 2. de offi. deleg. lib. 6. & hoc si Archiepiscopus est præfens, vel in prouincia, alioqui contra. c. 1. de offi. ord. lib. 6. & Berach. in tract. de episcopo. in 7. par. lib. 4. q. 10.

165 Vicario solet etiam committi, vt partes ad recognoscendum scripta sua, chirographa Officialis cogere possit. c. 1. §. vlt. de foro compet. lib. 6. tamen ad hoc non videtur specialis concessio necessaria: multa vero super his scripsi in l. cognoscere. ff. de verb. sign. & in tract. de chirographo. & cedul. recog. in ordi. Reg. in 1. tomo commenta, quæ hic non repetam.

Inquirere 166 Clausula decimasexta, ex officio inde criminari quæredi nempe committitur vt ex officio bus an vica inquirere possit officialis, & vicarius: cû hoc ei non concedatur ex generali officij concessione. per text. in c. 2. de offi. vicar. lib. 6. nam in inquirendis, puniendis, & corrigendis subditorum excessibus requiritur specialis commissio. text. iuncta. gl. in cap. 3. de consuet. in 6. nec sufficit generalis, vt ibi quamuis Ioann. Monach. in 2. dicat ex generali potestate vicarium inquirere posse, ob id istam clausulam non esse necessariam: vt etiam probant Domi. de Rota, deci. 66. si seruetur, in not. sub tit. de offi. vicar. deci. 2. vbi dicitur.

167 Si vicarius non possit cognoscere, remittet ad episcopum, quia de criminibus cognoscere non potest, nisi specialem habeat potestatem. l. 1. §. cum vrbem. vbi Barr. ff. de offi. præf. vrb. sed inquirere, vt

demum referat episcopo, non prohibetur, ideo episcopus debet eidem concedere potestatem inquirendi, & crimina puniendi. Berach. in tract. de episcopo, in 7. par. 4. lib. 4. q. 13.

168 Decimasextima, ecclesias, capellas & oratoria, ac cimiteria polluta reconciliandi, permittitur videlicet, vt quascunq; ecclesias pollutas reconciliare, ac cimiteria possit. c. vno. de consec. eccl. vel altar. lib. 6. sed hoc non potest committi simplicibus sacerdotibus, sed episcopis tantum: quia licet episcopus committere valeat ea, quæ iurisdictionis existunt: tamen quæ sunt ordinis episcopalis non potest inferioris gradus clericis demandare. cap. aqua. vbi Pan. de conse. ecclesie. nec alij sacerdotes, etiam si consuetudo existat, tractare possunt. c. quanto. de consuet.

169 Poterit tamen hic vicarius impetrate à Papa licentiam absente episcopo, quæ quando sit cunque ornamenta ecclesiastica benedicendi, citra tamen corporalia, calices, & patenas: & hoc pro vsu & seruitio ecclesiarum totius diocesis. vbi & quandiu vicarius officio fungi eum contigerit: & ita consului cuidam vicario. Abbati quoque datum fuit indultum benedicendi calices, corporalia, & alia, ornamenta ecclesiastica pro vsu monasterij ad vitam.

170 Decima octaua clausula est, & de nouo ædificatas ecclesias, & ædificandas consecrandi, intelligas quoque talem potestatem non aliàs videri datam: nisi is, cui hæc committuntur, sit episcopus, vt prædixi, quia hæc sunt ordinis episcopalis.

171 At committat ea episcopo, qui hæc faciat teste Pan. in c. his que. & in c. cum olim. de maiorit. & obed. quamobrem non transeunt ista sub generali mandato, sed speciale requirunt, quia sunt de maioribus. c. nemo. de consec. dist. 1. Cald. conf. 3. an vicarius. in tit. de offi. vicar.

172 Quemadmodum etiam quæ sunt gratæ, vt dare indulgentias, non veniunt sub mandato generali, sicut asserit Domin. conf. & multa. 38. pro clariori. col. 3. no. Doct. per illum. text. di. vicario in cap. cum ex eo. & cap. nostro. de penit. & re. miss. vide Hostien. in summa & alios Doct. let.

in ritul. de consec. ecclesiast. vel altar.

173 Decimanona clausula. Solent episcopi concedere potestatem puniendi, corrigendi, deponendi, multandi, priuandi beneficiis omnes, & quascunque personas, quarum cognitio ad eos spectat, vel spectabit, sine aliqua personarum acceptatione, prout delictorum qualitas & excessus exegerint, *ibi & personas omnes. &c.* quippe nisi specialiter ista committerentur, non posset vicarius ut dictum fuit, ex generalis sui officij potestate clericos priuare, vel amouere à suis beneficiis. *cap. 2. de offic. vicar. lib. 5. Anchar. cons. 60. duplici ratione. col. v. ut superius dictum est.*

Clausula suspendendi, &c.

174 Sequitur clausula vigesima Suspēdendi, interdicens, &c. quamuis ista sub generali commissione comprehendantur. *Doct. in d. c. 2. de offic. vicar. lib. 6. & in cap. 1. de offic. deleg. quippe nomine censuræ ista continentur. ca. quæ veni. de verb. signific. tamen ad maiorem cautelam, vel aliàs quidam episcopi solent hoc exprimere in literis vicariatus.*

175 Clausula vigesimaprīma. Præcepta & mandata faciendi, ipsaque exequendi: parum enim esset potestatem iudicandi habere, nisi iudicata exequerentur, & præcepta. *l. 2. §. post originem. ff. de orig. iuris. c. ubi periculum. §. præterea. de elect. lib. 6.*

Sententia reuocari an vicario sit permissum.

176 Clausula vigesimasecunda. Et reuocandi delinquentes, &c. Per hanc clausulam concedit autoritatem reuocandi præcepta, *in d. l. quod iustit. ff. de re iudic. & mitigandi pœnas: quia in omni episcoporum fere sententia criminis salua solet domini episcopi autoritas, & misericordia, nisi in hæresi, referuari: alioqui sententia non posset reuocari. d. l. quod iustit. ff. de re iud. ubi amplè scripsi. Alex. & Vicent. per illum. c. x. in l. r. ff. ad legem Falci. Item Labeo, & ibi gl. in verb. si pur. fam. l. herciscunde. & de hac clausula plene scribit Angel. in tract. de malefic. in gl. saluo semper.*

Pœnitiam non potest episcopus pro pœna remittere.

177 Et fuit hoc inuentum, ut si episcopus videat istam delinquentem pœnitentiam egisse in carceribus gratanter, & sine murmure, quod possit ei indulgere: alioqui si per pœnitiam episcopus remiserit

pœnam, iudicium sibi manducat, & bibit. *da recipe. Quæ clausula non potest apponi in sententia latis cõtra hereticos, vt est l. Regia cautum, art. 9. tit. des Lutheriens, in ordin. Regis.*

178 Insuper alia clausula debet addi, vt Episcopis ab his vicariis licentia concedatur episcopis expulsis exercendi suam iurisdictionem. Nam hoc non potest vicarius concedere ex generali mandato, *per text. & ibi gl. in verb. dicitur, in clement. vna. de foro com. per. ideo non abs re debet exprimi, vt vicarius episcopis expulsis concedat potestatem iurisdictionem exercendi in Episcopatu isto.*

179 His etiam casibus, quibus potest episcopus solus absoluere, tribuit huic vicario absoluendi potestatem: nam in casibus episcopo reseruatis, nullus potest absoluere, nisi qui ab episcopo expressam habeat potestatem, vel à superiore. *cle. dudum. de sepult. c. omnis vtriusque sexus. de penit. & remis. ubi scripsi. & Host. in summa, in §. cui conferendum. vers. quod si quis episcopus.*

180 Ideoq; necessaria est hæc concessio: solet quoque exprimi, vt possit absoluere, vel dispensare super crimine: *vt in cap. arsi clerici. de iudic. §. fin. prout videbitur expedire, & sic non simpliciter dispensare poterit vicarius, sed in casibus tantum, quibus hoc conceditur à iure vel synodalibus constitutionibus ipsi episcopo: etiam vt vicarius possit committere hæc absolutionem his, quibus viderit expedire, solet episcopus concedere.*

181 Vltima subiicitur generalis clausula, & omnia alia, & singula faciendi, & committendi, etiam si maiora fuerint, & quæ mandatum exigant speciale: prout ad ipsius vicariatus & officialatus officium noscitur quomodo libet pertinere, &c.

182 Quæro an hæc clausula generalis sufficiat ad hoc, vt vicarius cõferre possit, quæcumque non aliàs expressè eidem fuerit concessum? *Resp. non per gl. in c. 2. off. vic. lib. 6. ralis non*

183 Tum quia prædicta clausula non includit maiora expressis. *c. sedes de resc. c. qui collationem ad agendum. de procur. lib. 6. cle. non potest. illo. ut sic consuluit Bertran. cons. 132. dubitatur. & cons. seq. in 2. vol. cõm. inq. editio. tum quia in specie*

in specie concedi debet. d. c. ff. & c. statutum. de preb. illo lib. vt superius dictum fuit.

Vicarius
donationi
iurispa-
tronatus
non potest
autoritate
interpone-
re. Cautela
nota pro
dispensato-
re vicario

184. Imo vicarius generalis non poterit sine speciali mandato autoritatem interponere donationi iurispatronatus alteri factae. Doct. in cap. illud. de iure patron. sic expressè consuluit Calder. consil. i. de rub. offi. vicar. ideo bonum esset in vicariatus literis hoc exprimere. [Nec etiam poterit interponere autoritatem alienationi rei ecclesiae, etiam si iuste fieret per cap. sine exceptione. 12. que est. 2. quia sicut non potest fieri alienatio sine expresso mandato. l. procurator tutorum. ff. de procurat. cap. quid agendum. illo. titul. in 6. sic nec alienationi consentire quis poterit, vt scripsi in compendio alien. rerum eccl.

385. Perpetuò hoc figas menti, quòd in quibus casibus obtinens dispensationem à vicario, vel collationem, seu aliquam gratiam, videas instrumentum vicariatus, an speciale contineat potestatem: & custodias illud instrumentum: quia sine illo non proderit tibi collatio vicarij, seu dispensatio, vel alius actus per eum factus sub speciali mandato: nisi hoc expressum fuerit in instrumento. Hoc videtur decidere dom. Gemi. in consil. 38. pro clariori. col. 3.

186. Formam plenam vicarij Papæ describit Ioan. Francisc. in tract. de offi. & potesta. c. sede vacante. in ff. 2. par. q. 10.

Præsentis
episcopi
vicarius
suum ex-
ercet offi-
cium.

187. Et regulare est, quòd etiam episcopo præsentis possit vicarius suum exercere officium, nisi in casibus exceptis, & in reuerentialibus, teste Feder. consil. 302. Reuerende pater, in fin. & hoc est vile quibusdam episcopis, qui ista tractare omnino ignorant: vt per vicarios ignorantia illorum tegatur.

Episcopi
revertuntur
ad restitu-
tionem
damnorum
datorum
per suos
officiales.

188. Et per hoc decidunt Dom. de Rota. decis. i. rub. de offic. vicar. Bern. de Bisigne. quòd episcopi tenentur ad restitutionem damnorum iniuste datorum per officiales suos, vel vicarios. argum. l. i. ff. de publica. & Doct. in c. 1. de restit. spol. nam imputatur ei qui malorum opera vitur. l. ex maleficiis in fin. ff. de actio. & oblig. & imputandum ei qui talem elegit. §. in pro socio, in insti. & §.

eos. in athen. vt iudices sine quoquo suffragio, colla. 2. & non caret scrupulo societatis occultae, qui manifesto non desinit obuiare facinorosi error. 83. dist.

189. Si tamen episcopus in aliqua non possit deprehendi culpa, vt pote quia communi opinione omnium bonum elegit officialem, sed in officio corruptus fuit, vt multi solent, & ignorante episcopo: tunc episcopus non tenetur, arg. hospitis habentis sic seruum, vt non teneatur, si deliquerit in caupona. per text. in l. fin. §. seruum. ff. nauis caupon. Ioan. Fab. in §. fin. pro socio. in insti. gl. in ca. cum Apostolica, in verb. profuturum. de his que sunt a prel. Egid. Bellam. consil. vtrum episcopus. colu. pen. & Alexan. in l. si cum dotem. §. 1. col. 2. ff. sol. matr. & in l. Barbarius. ff. de offi. prior.

Dominus
quando re-
neatur pro
seruo suo.

190. Item si episcopus iuste recusari possit, & eius officialis, & vicarius. h. mol. & Fel. per illum text. in cap. insinuante. de offic. deleg. Doct. in c. 1. de iud. las. in l. apertissimi. C. de iudi. quia cum episcopus possit eum reuocare ad libitum clem. & principalis, de reser. verisimile est vt non destituatur posse trahi in episcopi sententiam: & ita firmat de Ripa in c. unum. 43. in 2. concl. de iudi.

Episcopo
recusato
& vicari-
us recusa-
tur.

191. Sed episcopus non potest recusari quamuis officialis recusari possit, vel eius vicarius. c. si contra vnum. in fin. de off. deleg. li. 1. nec quidem vicarius, vel officialis, si esset Roscius alter, id est, miræ probitatis & sanctitatis vir pro quo præsumitur. ca. nisi essem de preb. sed pauci sunt: quia episcopii similes eligunt, & quandoque ambo in foueam cadunt.

192. Quæro, quomodo reuocari possit vicarius, & officialis. Resp. duobus modis, videlicet expressè, & tacite: expressè, his quomodo quando nominatim ab eo qui eum constituit, remouetur potestas. l. iudicium. solui. ru valeant. tur retame eo, qui iudicare iusserat. ff. de iud. & sic potest episcopus pro libito reuocare vicarium, seu officialem destituere. cl. & si principalis, vbi gl. & Doct. de reser. Calder. consil. 2. de offi. vica. Barba. in cap. postulasti. in v. not. in fin. de reser. ac in e. quoniam. nu. 37. de offic. dele. quia omnis res per quascunque causas nascitur, per eandem, & dissoluitur. cap. 1.

de reg. iuris.
Iuramen- 193 Etiam si iurasset illum non reuoca-
rum epi- re: ut dicit gloss. *in ca. fin. de procurat. lib. 6.*
scopi de nō licet eo casu si reuocet, sit per iuratus, *gl. ibid.*
reuocando & Fel. *in c. ex parte decani. vers. d. c. h. in amplia.*
vicarium de *veser. Paul. Castr. cons. 36. venerabilis. 3. q. in 1.*
non impe- vol. & ideo oportebit quod postea absol-
dit reuoca- uatur à iuramento à superiore.
tionem.
Vicarius 194 Limitant quidam, quando ille vica-
etiam à rius esset à Papa confirmatus, ut dicunt Doct.
Papa con- *in c. nouit. de iud. & in tit. de confr. viil. nam*
firmatis statuta per Papam confirmata canonici
reuoari tollere non possunt, nisi quatenus eorum
potest. commodum tangit. *gl. & Doct. in ca. 2. de ver.*
fig. li. 6. & in c. cum accessissent. de const.
 195 Ego etiam hoc casu reuocari posse
 putarem: quia illa confirmatio censetur
 facta sine præiudicio alicuius. *cap. super eo-*
de n. de off. deleg. & is censetur confirmatus,
 quatenus durauerit episcopi voluntas, sed
 si in confirmatione diceretur, confirma-
 mus ad vitam, non obstante quacumq; re-
 uocatione facienda, tunc episcopus eun-
 dem reuocare non posset, secus si simpli-
 citer confirmatio facta sit, & ita ambas o-
 piniones conciliarem.
Gesta ante 196 Secundo etiam hic vicarius non po-
reuoatio- test reuocari, ad hoc, ut collatio & gesta
nem vica- per eum non valeant, quia res non est in-
rum valent. tegræ. *c. in causis de elec. sed gesta ab eo non*
 obstante reuocatione valebunt.
 197 Tertio quando data est potestas ali-
 cui per vitam compromissi, & gratiæ, illa
 potestas etiam re integra non reuocatur,
 per *text. in c. causam. que vbi Doct. de elec. Hen-*
ric. Boic. in c. constitutus. de concess. preb.
Vicarius 198 Quarto limitatur, quando vicarius
ab abbate religiosus datus esset ab abbate commen-
commenda- datario cum autoritate Papæ, tunc is re-
tario non uocari non poterit: ut censuit senatus cō-
reuoatur. tra abbatem du Chaige commendatariū
Arestum. anno 1514 die 18. Iulii: alioqui abbas com-
 mendatarius semper reuocaret vtilem re-
 ligioni, nisi eidem adlaretur, quod est ab-
 surdum.
 199 Quinto non procedit in vicario à
 lege dato utpote in archidiacono, qui à iu-
 re dicitur vicarius episcopi. *c. 1. & c. ad hec.*
de offi. archid. ideo non poterit is ab episco-

po reuocari: quia vicariatus inhæret per-
 sonæ & dignitati à qua euelli non potest.
Archid. & Donn. in c. perlectis. 25. dist. & Doct. in
d. c. 1. non poterit tamen hic Archi. confer-
 re, & alia que speciale mandatum exigunt
 facere, nisi a iure, vel homine ei concessa
 fuerit potestas.

200 Sexto non poterit reuocari vicari-
 us, quando per viam conventionis à Papa
 approbata factus est: ut vidi interdum fi-
 eri, quasi sit corepiscopus, ut olim erant.
c. corepiscopi. 63. dist.

201 Tacite, ut constituendo secundum
 videtur primum reuocasse. *c. clericos, de off.*
vica. Doct. in c. non iniuste. de procur. loa. de Sel-
ua in tract. de beneficio. in 2. part. q. 14.

202 Sicut constituendo secundum pro-
 curatorem, videtur primum reuocare. *l. si*
quis. §. 1. ff. de procurat. & d. c. non iniuste, etiam
 si secundus vicarius non acceptauerit of-
 ficiū, quia domini voluntas est, ut con-
 stituendo secundum, videatur voluisse
 primum reuocare. *Gen. & Fran. in d. c. finali.*

203 Contrarium tamen tenet Panor. *in*
c. volentes de offi. leg. per illum text. nam ibi per
 donationem secundi legati non reuoca-
 tur primus, cum ordinarij sint. *c. 2. de off. le-*
ga. in 6. sic & in vicariis, qui etiam ordina-
rii sunt. c. 2. de offi. vica. li. 6. gl. in c. quonian. de
offi. Ordin. declarat. Card. in c. perlectis. col. 4. n.
25. dist. post gl. ibi. & ordinarij plures habent
 potestatem in solidum, & solent plures in
 in eodem officio decerni, ut facilius Reip.
 consuli possit. *l. in c. ff. de off. consul.*

204 Quod secus est in procu. qui sæpius
 per concursum se impediunt: & quod v-
 nus affirmat alter negat. *c. pen. de elec. lib. 6. c.*
si duo. de proc. eo. lib. & hanc opinionem plu-
 ribus rationibus confirmat Boerius *in*
dec. Burdegal. q. 147. vicarius episcopi.

205 Ego conciliando opiniones dicerē,
 quod per solam constitutionem secundi
 vicarij non reuocaretur primus: nisi ex-
 pressè vel tacite ex verbis secundi appa-
 reret illum primum reuocatū esse: & hoc
 probatur *in c. pen. de procur. lib. 6.*

206 Vnde si episcopus cōstituat secun-
 dum vicarium, & faciat notificare primo
 alium esse constitutum, licet expressè
 aliter

Vicarius
 inter par-
 tes conuen-
 tus non re-
 uocatur.

Tacite
 quot mo-
 dis vica-
 rius reuoce-
 tur.

Per consti-
 tutionem
 secundi vi-
 carij quo-
 modo reuoce-
 tur primus.

aliter eum non reuocauerit, tamen tacite censetur reuocatus: quia intimando constitutionem secundi, videtur voluisse vt primus abstineret à suo officio: nam à die quo intimatur reuocatio, gesta postea non valent: tamen facta tenent ante notificationem, etiam si reuocatio expressa esset. *text. in l. si forte ff. de off. proconsul. Bal. in l. solent. §. sicut ibid.*

Gesta vicarii quādo ante notificationem valent.

207 Nisi primus amotus fuisset sua culpa, tunc gesta etiam non facta notificatione constitutionis secundi non valent. *text. in cap. i. v. est adit. rebat. de concess. preb. lib. 6. Rom. sing. 58. Et licet, vt dixi. Berna. in tract. de episcopo, in 7. parte 4. lib. q. 21.*

208 Hoc tamen non est verum: quia gesta ante depositionem valent, quomodo cunque sit depositus, & ex quacunque causa, etiam si ratione delicti, sed gesta post depositionem non valent, nisi depositus ignoret depositionem etiam ratione magni delicti factam: ita loquitur iste textus.

209 Nam postquam delictum quis commisit depositione dignum, cogitare debebat se deponendum esse: ideo nihil agere debebat in suo officio, secus si sine causa sit remotus, tunc gesta tenent: etiam dicere hoc casu valere gesta post depositionem vicarii ex causa delicti factam ignoratam, si non tendant in præiudicium tertii, sed in præiudicium episcopi illum deponentis, vel vicarii tunc valent, *per ea que doct. in l. Barbarius. ff. de offic. pre. scribunt. Et Felin. in cap. ceterum. num. 24. de rescrip. Et in cap. vlt. in fin. de accus. quin quamdiu sustinetur in officio, gesta ab eo valent. c. ad probandum, de re iud. Et doct. in d. l. Barbarius.*

Collatio vicarii ante reuocationem intimatam valent.

210 Ex quo infertur, quod collatio beneficii ecclesiastici facta per primum, quæ reuocatum apparet, non valet: si facta illi erat intimatio, & notificatio alterius vicarii creati, aliàs valebit, *per l. si forte ff. de offic. pre. Rom. sing. 57. fuit questio Romæ. Et sing. 566. quod lex si forte. Dec. cons. 399. in causa, colu. 2. facta. l. solent. §. sicut; ubi Bald. ff. de off. proconsul. l. i. §. si ego. quod in l. si mandassem. mandati. c. audiam. de rest. spol. cle. viii. ubi doct. de renun-*

cia. & ista opinio est æqua, teste Boer. in decis. 347. vicarius.

211 Vbi docet sufficere reuocationem Quādo ad vicarium peruenisse quomodo cunque, cūque re- sue per procuratorem, vel nuncium, aut uocationis amicum, *per gl. in cl. causam. §. intimatio. de notitia va- ele. in ver. plena probat. Fel. in c. ceterum. colum. 101.*

8. ver. valet processus, de reser. gl. in cap. cupientes, in ver. notitia, de elect. in 6. Cald. cons. 4. rubr. de off. vicar. ubi concludit quod qualiscunque notitia sufficit.

212 Quod reprobatur Boer. in decis. Burd. d. q. 347. vicarius, colu. pen. dicens notificationem esse per episcopum, vel procuratorem, vel nuncium eius faciendam, vel per episcopi secretarium: plus dicens conclusum, quod si vicarius contulerit post reuocationem sibi intimatam sciente episcopo, valebit.

213 Quod non probo, vt alibi dicam: quia conferendi potestas tacite non datur nisi expressè concedatur. *d. c. fin. de off. vicar. lib. 6. Et superius dixi.* Igitur postquam erit reuocatus, oportebit de nouo concedere potestatem: alioqui collatio tanquam facta à non habente potestatem non valebit.

214 Et per hoc patet, quod vicarius constitutus ad conferendum, potest conferre antequam notificata sibi fuerit reuocatio: sic putarem in procuratore constituto ad præsentandum: cū non inueniam rationem diuersam: licet contrarium teneat Paul. consil. 361. Venerabilis. in vltim. quest. volum. i. & Aymo Crauet. in consil. 76. proponitur.

215 Item faciēdo actum contrarium. Episcopus Cald. cons. 2. rub. de off. vicar. incip. an collatio. conferendo ubi episcopus conferendo beneficium, vicarium, detur reuocare vicario potestatem conferendi quo ad illud beneficium. *doct. cap. reuocare iura. de off. vicar. maiorem enim potestatem censetur. episcopus. constituendo vicarium adhuc Episcopo. velle retinet, quā concedat. vt in Papa docet re. vicarii in c. dudum de preb. lib. 6.*

216 Preterea per mortē vicariū & officia- lis potestas illorū reuocetur, per episcopi vicarii po- mortē. *c. si gratiose. de reser. li. 6. doct. in c. quomā restas raso- abbas. de of. del. c. ad abolēdā. in pri. de her. c. q. 5. re.*

vbi

Vicarius etiam extra diocesim beneficia conferri nisi ut inferius legitur.
 per Paul. Cast. cons. 138. pro euidencia, in 1. vol.
 227 Postremo sciendum est, quod vicarius generalis episcopi, vel alterius potest conferre beneficia etiam extra diocesim. *gl. in ca. nouit, de offic. leg. Rota. decis. vlt. de offic. vic. quia conferre est iurisdictionis voluntarie, quod etiam extra territorium exerceri potest. l. 2. ff. de offic. procons. Ioan. de Selua in tract. de benefic. in 3. parte. q. 40. gl. in §. item voluit, in verb. vicario, de coll. in Prag.*
 228 Fallit in beneficiis vacantibus in curia. c. statutum, de prebendis. lib. 6. vbi si Papa non conferat beneficia in curia vacante intra mensem, post mensem ordinarius, vel eius vicarius poterit in diocesi tamen existens, & non extra: & hoc est statutum, ne collatores creent vicarios Romae, & Papae collationem auferant: & quia de iure speciali competit: vt assertit Roma. singul. 48. tu habes. dixi in d. c. statutum.
 229 Secundò quando esset limitata potestas vicarij, quae potestas limitata non extenditur. l. in agris. ff. de acqui. rerum domi. & licet in insula acquiratur illis, qui habent praedia in ripa proxima. §. in insula, instit. de rerum diuisio. tamen non habet locum in agris limitatis, quia tunc insula occupantis fit. l. au. praetor. §. in insula. ff. de sumi.
 230 Et potestas data domino in causis vasallorum non egreditur controuersias feudorum. Panor. in c. ceterum. de iudic. Felin. in ca. cum ordinem. col. 5. nu. 6. de rescript. vnde si vicarius sit constitutus cum potestate conferendi beneficia in sua diocesi, non poterit extra (vt dico infra) conferre.
 231 Item quando alicui conceditur facultas limitata, excedens limites non facit etiam id, quod sibi concessum est, sed aliud. l. sed si ante. ff. ad Treb. l. si communem, quemadmodum serui. amicta. l. si pupillorum. §. praetor, de rebus eorum. Alber. in tract. de augmento, conclus. 8. nam fines mandati diligenter sunt seruandi. l. diligenter. ff. mandat. c. cum dilecta, de rescript.
 232 Item quamuis maritus pro vxore agere possit, tamen si sit constitutus procurator in aliquibus causis ad alia agere, maritus pro vxore non potest. l. maritus. C. de procurator. sic & vicarius: sed vt materia sit

omnibus nota, facio casus sequentes
 223 Primus est, vicarius constitutus ad conferendum beneficia diocesis Paris. *Casus qui do extra diocesim vicarius conferri possit.*
 poterit tam in diocesi, quam alibi ea conferre, siue constitutus sit generaliter, siue indefinite. *gl. in d. c. nouit. de offic. legat. vt supra dixi.*
 234 Secundus casus, vicarius constitutus vt conferat omnia beneficia nostrae diocesis Magalon. in ciuitate, tamen & diocesi, non poterit extra diocesim conferre: quia sua potestas est limitata in diocesi, id est intra diocesim, ergo non extra. *text. in l. 1. §. in publico. ff. de sum. & dictiones in & intra, & equiparantur in l. 1. §. si intra. de successio. edict. ff. §. l. 2. de verb. sign. c. tua, de offic. vicar.*
 235 Tertius casus, vicarius constitutus vt possit conferre beneficia quandiu episcopum abesse contigerit, non poterit conferre, quando episcopus erit praesens. *Collatio vicarij an valeat praesente episcopo.*
c. si delegatus, de offic. dele. lib. 6. cap. antiqua. de priuilegio. de Selua in tract. de benefic. in 2. parte q. 14. col. pen. vide tamen Paul. in l. sed & si pupillus. §. conditio. ff. de institor. act. quia non censetur constitutus in praesentia: nam vnus inclusio, est alterius exclusio. lib. cum praetor. ff. de iudic.
 236 Ideo is qui habebit collationem a tali vicario, oportebit probare id temporis episcopum fuisse absentem, tum quod sit intentionis suae fundamentum, tum quod praesumitur episcopus praesens, per totum tit. de cleric. non resid. vbi debent in episcopatu residere, & ita consuluit Bertran. consil. 2. viso processu, col. 4. num. 17. in 3. vol. ex antiqua editione.
 237 Quartus casus, si data fuerit potestas vicario conferendi beneficia affecta graduatis & nominatis, vel vacante in mensibus illis praestitutis, non poterit alia beneficia conferre, cum non debeat fines mandati & vicariatus excedere. *cap. cuius, de non sacerdotali. de prebend. lib. 6. sed haec potestas ad certa beneficia vix valeret: vt supra dixi.*
 238 Vltimus casus est, quod gesta per vicarium, & collationes factae per eum non valent, si de eius non constet mandato: &

